

KOSE TEATAJA

KOSE VALLA AJALEHT

WWW.KOSEVALD.EE

MÄRTS 2025

„Mulle meeldib, kui asju tehakse hästi.“
TIIU LAMBUR
Kose valla aukodanik

FOTO: VALGUSMEEDIA OÜ

TULEMAS

kultuurikava.ee

KOSE KULTUURIKESKUS

01.04 kell 11 Lasteetendus „Piip ja Tuut on Lõvi Lõrr ja Jänes Jass“

03.04 kell 18 Kose huvikooli kontsert „Eesti raamat 500 – muusikas“

25.04 kell 19 Linnateatri etendus „Suur veeuputus“

14.05 kell 19 Rakvere teatri etendus „Ettevaatust, õnn“

Kose kultuurikeskuse sündmuste piletid müügil Piletimaailmas ja kohapeal.

KOSE-UUEMÕISA KÜLAKESKUS

18.03 kell 18 Koolitus „Vanemlik süütunne ja enesehoid“, piletid müügil Piletimaailmas, 15 eurot

21.03 kell 19 Rahvamuusikapidu koos Kose-Uuemõisa pilli- ja tantsuklubiga – „Külapillimehi otsides“

30.03 kell 17 Ravila mõisas Magnus Kittaski isikunäitus „Näotu lugu“ (korraldavad Ravila mõis ja Kose-Uuemõisa külakeskus)

ORU KÜLAKESKUS

19.03 kell 19 Mälumäng

KOSE RAAMATUKOGU

RAAMATUNÄITUSED

„Eduard Vilde 160“, „Lydia Koidula, Anna Haava, Marie Under“, „F nagu folkloor“

LASTELE „E nagu rikas eesti keel“

KLAASKAPIS Karmeni tulemasinate kogu, seintel Juri Kovalevski loodusfotod

21.03 kell 18 teatri Must Jaam luuleetendus „Anna Haava 160“. Tasuta

KOSE PÄEVAKESKUS

12.03 kell 14 Mälutreening, osalusest teata tel 511 8774

13.03 kell 14 Mälukohvik, osalusest teata tel 511 8774

14.03 kell 13 Kohvik

20.03 Pärnu teatrisse väljasõit kell 16.15

28.03 kell 13 Klubi sünnipäevad ja tervitame kevadet

RAVILA MÕIS

Kuni 30.03 Näitus „Kingitused sõpradelt“
Kuni 30.03 Väikeste keraamikute kevadnäitus

20.03 kell 19 Keraamika töötuba täiskasvanutele

27.03 kell 18 Kogukonna taaskasutus-päevad: II Töötuba

30.03 kell 17 Kultuurikohvik: Magnus Kittaski fotonäituse avamine

[Kose valla tegemisi jälgi ka Facebookis.](#)

Aasta aukodanik on Tiiu Lambur Loe ka, kes said Kose vallalt teenete- ja tänuplaadid

23. veebruaril Kose kultuurikeskuses peetud pidulikult kontsertaktusel andis Kose vald üle nii aukodaniku tiitli kui ka valla teenete- ja tänuplaadid.

Kose valla aukodanik – Tiiu Lambur (loe pikemalt Tiiu Lamburist leheküljelt 4)

Aukodanik Tiiu Lambur on olnud pikaajaline lastearst Kosel ja tema järelevalve all on üles kasvanud mitu põlvkonda noori. Lamburi aukodaniku tiitlile esitanu sõnul on Lambur tiitlina andnud oma panuse olenemata päevast või kellajaast. „Lisaks on ta aktiivne Naiskodukaitse liige ja Kose jaoskonna Naiskodukaitse asutajaliige. Olenemata oma vanusest on ta siiani aktiivne panustaja ja mentor nooremale põlvkonnale kogemuste jagamisel.“

Teeneteplaat – Margit Eerik

Teeneteplaadi pälvinud Margit Eerik töötas peaaegu kümme aastat Kose vallavalitsuse kultuurinõunikuna. „Ta on alati särasilmne, positiivne, tulvil huvitavaid ideid. Ta on algatanud ja läbi viinud aastate jooksul mitmeid põnevaid üritusi ja väga palju erinevaid vastuvõtte,“ seisab esildises. Esitaja sõnul seab Margit Eerik alati esikohale koostöö. „Margit ei vali kunagi lihtsamat teed n-ö lati alt, vaid igas töös ja tegevuses taotleb maksimumi. Teda jätkub igale poole ning ta särab alati nagu päike.“

Teeneteplaat – Valdur Kalme

Teeneteplaadi pälvinud Valdur Kalme on esildise järgi inimene, kelle nime ja Kose spordimaja vahele võiks kirjutada võrdusmärgi. „Mees, kes on alati kohal ning teab,

kuidas töötab iga pisimgi asi. Ta on väga abivalmis inimene, kes alati mõtleb ennekõike teiste heaolule,“ seisab esildises. „Ta on ka aktiivne kaasamõtlev valla elu arendamisel ja pakub alati ideid ja võimalusi, kuidas teha asju paremini ja efektiivsemalt.“

Särav tegija 2024 – seltsing Sügisrõõm (esindaja Valve Lepp)

Seltsing Sügisrõõm on Kose-Uuemõisas tegutsev eakate ühendus, mis on koos käinud 26 aastat. Esildise järgi on ühendus „üks punkt väga tegusaid naisi, kes on alati kohal, kui Kose-Uuemõisas on mõni kontsert, kogukonna- või talgupäev. Aga mitte ainult pealtvaatajana, vaid ikka ise aktiivselt kas sünnimuse korraldamisest osa võttes või siis ise seda läbi viies.“ Hetkel on seltsingul kokku 32 liiget.

Särav tegija 2024 – Astrid Lusti

Astrid Lusti lavastas 2023/24. hooajal teatris Kikerdis Zigmunt Zeydlr Zbrowski kahevaatuselise farsis „Kõiges on süüdi sardiinid“. Esildise järgi on etendused saanud suure tähelepanu osaliseks, teater mängis lavastust nii Elvas, Kambjas, Arukülas, Järvakandis, Lehtses, Tapal, Ardu, Ravilas, Kuimetsas, Äasmäel, Jüris kui ka Kosel – kokku 15 etendust umbes 550 vaatajale. Väbariiklikul külalateatrite festivalil ja Harjumaa harrastusteatrite festivalil pälvis teater näitlejapreemia.

„MTÜ Teater Kikerdis juhatusel liige ja teatri eestvedaja Astrid Lusti juhendatud trupp on üksmeelne ja teotahteline,“ kirjutab Astridi kandidatuuri esitaja.

Särav tegu 2024 – vanatehnika päev Kose-

Uuemõisas (esindaja Kadri Kittask)

14. septembril 2024 peeti Kose-Uuemõisas esimest korda vanatehnika päeva. Päeva keskmes olid vanatehnika eksponeeringud, millest vanimad pärinesid 1930. aastatest. Näitusel ja rongkäigus esitleti mitmesuguseid sõidukeid ja jalgrattaid.

Esildise järgi tõi sündmus kokku ajaloo- ja tehnikahuvilisi kogu Eestist ning kaugemaltki. „Mõni külalastaja leidis nostalgilisi hetki, meenutades vanade autodega seotud lugusid. Vanemad külalastajad jagasid lastele teadmisi ja lugusid, kuidas vanasti autod olid lihtsamad – ukсед ei käinud lukku, sest inimesed olid ausamad. See oli tehnika ajast, mil turvasüsteemide puudumist kompenseeris inimlik ausus,“ seisab esildises.

Aasta meessportlane 2024 – Mark-Egert Tiits (autoralli)

Mark-Egert Tiits tuli autoralli Eesti meistriõistlustel 2024. aasta hooajal Rally4 masinaklassis meistriks, samuti võitis ta Eesti Juunior Challenge'i. Balti mere meistriõistlustel (BSRC) saavutas Tiits teise kohta.

Aasta naisportlane 2024 – Laura Lokotar (kergejõustik)

Laura Lokotar saavutas 2024. aastal Eesti talviste mitmevõistluste meistriõistlustel U23 vanuseklassis esimese koha, Eesti talvistel U23 meistriõistlustel 60 meetri tõkkejooksus teise, kõrgushüppes esimese ning kaugushüppes kolmanda koha.

U23 Harjumaa meistriõistlustel võitis Laura Lokotar kaugushüppe tulemusega 6.03.

Valdade suvemängudel Kuresaares saavutas Laura Lokotar kaugushüppes esimese ja kõrgushüppes kolmanda koha.

Aasta meesnoorsportlane 2024 – Sander-Erik Tiits (autoralli)

Aasta meesnoorsportlaseks valitud Sander-Erik Tiits saavutas eelmise aasta Eesti meistriõistlustel Rally7 masinaklassis teise koha, teine koht tuli ka Balti mere meistriõistlustelt (BSRC).

Aasta naisnoorsportlane 2024 – Johanna Lokotar (kergejõustik)

Johanna Lokotar saavutas 2024. aasta Eesti talvistel meistriõistlustel U18 vanuseklassis nii 60 meetri kui ka 200 meetri jooksus teise ning kõrgushüppes kolmanda koha. Balti suvistel U18 meistriõistlustel tuli ta 100 meetri jooksus kolmandaks.

Eesti suvistel meistriõistlustel U18 vanuseklassis võitis Lokotar 100 meetri jooksu ning tuli 200 meetri distantsil kolmandaks.

Johanna Lokotar täitis Euroopa U18 meistriõistluste normatiivid nii 200 meetri jooksus kui ka 100 meetri tõkkejooksus ning osales Eesti noortekoondisega Slovakkias.

Valdade suvemängudel Kuresaares tuli ta 100 meetri jooksus esimeseks ning kõrgushüppes teiseks.

Aasta võistkond 2024 – Kose valla 3X3 korvpallimeeskond (esindaja Riko Roosnurm)

3X3 Kose valla korvpallimeeskond saavutas 49. Eesti omavalitsuste suvemängudel teise koha.

Aasta treener 2024 – Sander Prits (kergejõustik)

Sander Prits on aasta naisnoorsportlase Laura Lokotari ja naisnoorsportlase Johanna Lokotari treener. ↓

SAAME TUTTAVAKS

Kose valla finantsjuht on Mall Bakler.

FOTO: SIMMO SAAR

Kose valla uus finantsjuht on Mall Bakler

17. veebruaril alustas Kose vallavalitsuses finantsjuhina tööd Mall Bakler, kelle vastutada on nüüdsest nii finantsosakonna töö juhtimine ja kontrollimine kui ka osakonnale pandud ülesannete õiguspärase ja õigeaegse täitmise tagamine.

Mall Bakler on finantsvaldkonnas töötanud ligi 30 aastat. Ta on töötanud nii juhatuse liikmena ettevõttes AS FLEXA Eesti kui ka AS JELD-WEN Eesti finantsjuhina. Varem on Bakler töötanud Swedbankis vanemnõustajana, tegeledes turuolukorra analüüsi ja kliendiportfellide strateegilise juhtimisega.

Bakleri erialane kompetents hõlmab finantsaruandluse süsteemide ülesehitamist, finantsprognoside koostamist, ettevõtete restruktureerimist ning protsesside automatiseerimist.

Finantsjuht vastutab muuhulgas Kose valla eelarve ja lisaeelarvete koostamise, eelarve täitmise jälgimise ja vajalike aruannete koostamise ning esitamise, valla eelarvestrateegia koostamise, majandusaasta aruande koostamise juhtimise, valla teenistujate ja hallatavate asutuste juhtide finantsalase nõustamise, investeringuteks eraldatud rahaliste vahendite kasutamise jälgimise, laenude arvestuse pidamise ja lepingutest tulenevate rahaliste kohustuste täitmise jälgimise eest. ↓

Kaasava eelarve ideedest läheb töösse Kose-Uuemõisa tantsupõrand

Kose vallavolikogu kinnitas 20. veebruari istungil kaasava eelarve rahvahääletuse võitjaks 82 häält kogunud idee rajada Kose-Uuemõisa laululava platsile uus betoonist tantsupõrand.

Võiduprojekti esitas Siiri Tammeleht ning selle hinnanguline maksumus on 19 900 eurot. Kose valla arendusjuhi Kristel Potsepa sõnul soovitakse laululava rajamiseks taastada ja hoida elus Kose-Uuemõisa kultuuritraditsioone. „Projektitaotluse kohaselt soovitakse lisaväärtusena platsile paigaldada ka lipumast, mis lisab üritustele pidulikkust ning sümboliseerib austust ajaloo ja traditsioonide vastu,“ ütles Potsepp.

Idee esitanud Siiri Tammelehe hinnangul on Kose-Uuemõisa traditsioonid osa Kose valla laiemast kultuuripärandist ning tantsupõranda rajamine on oluline samm kohaliku kogukonna elavdamisel. „See investering toetab sotsiaalset, kultuurilist ja füüsilist heaolu, pakkudes võimalusi koosolemiseks ning kogukonna sidususe tõstmiseks,“ ütles Tammeleht.

Teiseks jäänud idee „Habaja rekreatsiooniala rajamine“ kogus rahvahääletusel kokku 59 häält, järgnesid „Liikumist arendav tegevusväljak“ 49, „Kose talisupluskeskus“ 47 ja „Valga tänava bussipeatus“ 37 häälega.

Kose vallavalitsus viis kaheksanda kaasava eelarve rahvahääletuse läbi 12. detsembrist kuni 25. detsembrini SPOKU elektroonilises keskkonnas. Elektrooniline hääletussüsteem registreeris kõik osalejad kellaajalise täpsusega, aidates vältida topelthääletamist. ↓

KOKKUVÕTE KOSE VALLAVOLIKOGU 20. VEEBRUARI ISTUNGIST

Kose vallavolikogu 2021. aastal valitud koosseis pidas oma 46. istungit 20. veebruaril Kose vallamajas, istungit juhatas volikogu esimees Martin Medar.

Istungist võtsid osa Kose vallavolikogu liikmed Martin Innos, Alvar Kasera, Moonika Kuuseoja, Lembit Nael, Tarvi Nikker, Pelle Pohlak, Siim Pohlak, Merle Pussak, Kalle Sleng, Siiri Tammeleht, Katrin Taniste, Kadri Tiis, Annely Tisler, Ott Valdma, Demis Voss, Andres Ois. Puudusid Janno Jöffert ja Timo Nikitin.

Kose vallavolikogu otsusega nr 333 otsustati mitte nõustuda Ahisilla lubjakivikarjääri maavara kaevandamise keskkonnaloa andmisega.

Kose vallavolikogu otsusega nr 334 kinnitati 2025. aasta kaasava eelarve ettepanekute rahvaküsitluse tulemused vastavalt saadud häälte arvule ja määrati realiseerimisele kuuluvaks ettepanekuks „Kose-Uuemõisa tantsupõrand“.

Kose vallavolikogu otsusega nr 335 tunnustati kehtetuks Kose vallavalitsuse 18. oktoobri 2022 korraldusega nr 701 kehtestatud Kose-Uuemõisa alevikus Kesk tn 27 katastriüksuse ja Kesk tänava maa-ala detailplaneering.

Kose vallavolikogu otsusega nr 336 tunnustati osaliselt kehtetuks Kose vallavolikogu 18. detsembri 2001 otsusega nr 72 kehtestatud Alu detailplaneering Kose alevikus krundi nr 1 osa.

Kose vallavolikogu otsusega nr 337 seati tasuta isiklik kasutusõigus Elektrilevi OÜ kasuks Kose valla omandis olevatele katastriüksustele ja määrati isikliku kasutusõiguse alad vastavalt otsuse lisaks tähistatule ning koormati tähtajalt Habaja alevikus asuv Sipasoo haljasala katastriüksus, kasutusõiguse alaga ligikaudu 75 m², Habaja alevikus asuv Kose mnt 19 katastriüksus kasutusõiguse alaga ligikaudu 107 m², Habaja alevikus asuv Keskuse katastriüksus, kasutusõiguse alaga ligikaudu 256 m², Habaja alevikus asuv Äksi tee katastriüksus, kasutusõiguse alaga ligikaudu 80 m², Habaja alevikus asuv Kose maantee L1 katastriüksus,

kasutusõiguse alaga ligikaudu 166 m², Habaja alevikus asuv Tiigi katastriüksus, kasutusõiguse alaga ligikaudu 197 m², Habaja alevikus asuv Sipasoo tee katastriüksus, kasutusõiguse alaga ligikaudu 83 m², Habaja alevikus asuv Habaja-Prügemäe tee L1 katastriüksus, kasutusõiguse alaga ligikaudu 246 m², Äksi külas asuv Teeääre katastriüksus kasutusõiguse alaga ligikaudu 366 m².

Kose vallavolikogu määrusega nr 76 kinnitati „Kose valla hangete teostamise kord“.

Kose vallavolikogu määrusega nr 77 kinnitati „Kose valla õpilaste tunnustamise kord“.

Kose vallavolikogu otsusega nr 338 vabastati Kaja Jõema Kose vallavalitsuse liikme kohustustest.

Kose vallavolikogu otsusega nr 339 kinnitati Kose vallavalitsuse liikmeks Mall Bakler.

Kose vallavolikogu otsusega nr 340 moodustati kultuuri- ja kogukonnakomisjon.

Kose vallavolikogu otsusega nr 341 kinnitati Kose vallavolikogu eelarve- ja majanduskomisjoni esimeheks Ott Valdma ja aseesimeheks Janno Jöffert.

Kose vallavolikogu otsusega nr 342 kinnitati Kose vallavolikogu kultuuri- ja kogukonnakomisjoni esimeheks Siim Pohlak ja aseesimeheks Katrin Taniste.

Kose vallavolikogu otsusega nr 343 lõpetati Kose vallavolikogu 23. veebruari 2023 otsusega nr 158 „Kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine“ Kose vallas algatatud kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu koostamine tuulepargi ja selle toimimiseks vajaliku taristu kavandamiseks ning planeeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine.

Täpsem ülevaade vallavolikogus toimunud aruteludest ja hääletamisest koos vastuvõetud õigusaktidega on kättesaadav valla veebilehelt <https://www.kosevald.ee/volikogu-istungite-paevakord-ja-salvestused>. ↓

Kose vald hakkab turismi arengukava koostama

Kose valla taotlus turismi arengukava koostamiseks sai Euroopa Liidu ühtekuuluvusfondist positiivse vastuse, kokku toetab Euroopa Liit arengukava koostamist 16 226 euroga.

Kose valla arendusjuhi Kristel Potsepa sõnul loob turismi arengukava tugeva aluse valla turismi edendamiseks, aidates määratleda nii valdkonna peamised sihid, arendustegevused kui ka koostööpartnerid. „Loodav arengukava tugevdab kohalike turismiettevõtjate ja arendusorganisatsioonide koostööd ning parandab valla konkurentsivõimet tervikuna,“ ütles Potsepp.

Arengukava koostamist alustatakse hetkeolukorra analüüsiga, seejärel pannakse kokku arengusuundi ja

Paunküla veehoidla.

FOTO: WIKIPEDIA

eesmärke hõlmav strateegia. Viimases etapis valmib eelnevate etappide tulemusi koondav arengukava, mille alusel saavad Kose vald ja vallas tegutsevad ettevõtted turismivaldkonda puudutavaid strateegilisi otsuseid langetada.

Potsepa sõnul soovib vald protsessi käigus teha tihedat koostööd kohalike turismiettevõtjate ja arendusorganisat-

sioonidega. „Hetkeseisuga on kavas kaasata MTÜ Tuhala Looduskeskus ja MTÜ Viikingite Küla, kes panustavad vastavalt loodusturismi ja kultuuripärandi edendamise,“ ütles Potsepp, kutsudes vallaga ühendust võtma kõiki turismi edendamise huvitatud ettevõtjaid. „Analüüsi ühe osana korraldame kindlasti ettevõtjatega koos ümarlaua, kuhu on iga huvitatud osaleja ja iga hea mõte igati oodatud,“ lisas Potsepp.

Kose vallal on seni puudunud terviklik strateegia turismi edendamiseks. „Kuigi piirkonnas on hulk loodus- ja kultuuriväärtusi, ei ole seni olnud koordineeritud tegevusi turismisektori arendamiseks. Seetõttu on valdkonna arengut toetav koordinaator seni puudunud ning valla turismiettevõtteid on peamiselt tegutsenud individuaalselt. Tulemuseks tõsiasi, et piirkonna turismipotentsiaal on

Kaasrahastanud Euroopa Liit

Eesti tuleviku heaks

alakeskustatud,“ ütles Potsepp. Arengukava eesmärk on luua selge tegevusraamistik Kose valla turismi edendamiseks järgmise kümne aasta jooksul ehk aastani 2035. Projekti kogumaksumus on 23 180 eurot, millest 30 protsenti ehk 6954 eurot katab vald omafinantseeringuna.

Huvitav tõsiasi:

Ilusate Eesti paikade blogi, mis keskendub Eesti kaunile ja huvitavatele paikadele läbi fotoentusiasti silmade, toob Kose valla vaatamisväärsustena esile järgmised paigad: Saula sinihallikad, Ravila mõis, Tuhala kars-tiala ja matkarada, Tuhala nõia-kaev, Tuhala jõgi, Leva järv (ka Kirivalla järv, Mahtra Mudajärv), Alavere lõkkekoht, Naisteraba lõkkekoht, Hiieveski telkimisala, Paunküla veehoidla, Paunküla mägede matkarajad ning Suur-Kaksjärv. ↓

Elektriautode laadimisvõrgustik areneb vaid suuremates asulates

Elektriauto laadimas.

FOTO: FORD

Konkurentsiameti veebruaris avaldatud Eesti kergsõidukite avaliku laadimistaristu analüüs näitab, et taristu areneb eelkõige vaid suuremates asulates ja toimub tugev positsioonivõitlus.

Konkurentsiameti andme- ja majandusanalüüsi valdkonna analüütiku Enn Robert Kinnase sõnul oli analüüsi eesmärk luua laiapõhjaline ülevaade Eesti avaliku laadimistaristu turu toimimisest ning tuvastada tõhusat ja ausat konkurentsi mõjutavaid kitsaskohti. „Konkurentsiamet peab oluliseks ennetada võimalikke turuprobleeme, toetada ausat konkurentsi ja tagada laadimistaristu turu jätkusuutlik areng,“ ütles Kinnas.

Laadimistaristu turg on alles algfaasis

Rahvusvaheliste uuringute järgi on Eesti kergsõidukite avaliku laadimistaristu turg alles arengufaasis. Eestis on täheldatav madal konkurents ja vähesed laadimisvõimalused hajaasustusega piirkondades. Analüüsi käigus selgus, et turu aktiivsus on peamiselt koondunud suurlinnadesse ja tiheasustusega piirkondadesse, mis tuleneb turuosaliste kalkuleeritud ja optimeeritud äriotsustest. Konkurentsiamet näeb ohtu, et avaliku laadimistaristu

arenguga võivad konkurents ja laadimisvõimalused maapiirkondades jääda tagasihoidlikuks, kuna kõrged investeerimisriskid loovad turule sisenemise barjääre.

Konkurentsiameti hinnangul käib turul hetkel positsioonivõitlus, kus ettevõtjad konkureerivad parimate koostööpartnerite ja kinnistute üle, et kindlustada oma positsioon nõudluse tulevase kasvu korral. Ameti haldusmenetluse valdkonna juristi Annabell Carina Katalsepa sõnul täheldati analüüsi läbiviimisel nii küsitavat turupraktikat kui ka võimalikke konkurentsi kahjustavaid tegevusi. „Hetkel kaalume analüüsi tulemustega seoses täiendavaid jätkutegevusi, kuid täpsemad otsused tehakse pärast turuosalistega suhtlemist,“ ütles Katalsepp.

Amet leiab, et laadimistaristu turu edasise arengu ja laienemisega võivad senisest enam ilmned konkurentsiprobleemid ning kasvada veelgi turule sisenemise barjäärid, mis on kujunenud või sihilikult loodud juba turu avanemise faasis.

Oluline on säilitada aus konkurents

Konkurentsiameti hinnangul ei tohi positsioonivõitlus ja konkurentsiolukord muutuda turu piiravaks, näiteks eksklusiivsuskokkulepete või muude piirangute kaudu, mis vähendavad konkurentide ja tarbijate valikuvõimalusi.

„Oluline on tõsta turuosaliste ja seotud turgude teadlikkust, et ettevõtjad oskaksid konkurentsi piiravaid praktikaid ära tunda ja vältida. Ameti analüüs on ennetav meede, mille eesmärk on suurendada teadlikkust ja luua turu arenguks soodsad tingimused, tagades sellega turu jätkusuutliku arengu,“ kirjutab konkurentsiamet.

Konkurentsiamet annab analüüsis soovitusi konkurentsiolukorra parandamiseks riigile ja kohalikele omavalitsustele, jaotusvõrguettevõtjatele, kinnisvaraomanikele ja -arendajatele, laadimispunktide käitajatele ning ettevõtjatele, kes pakuvad samal ajal elektrienergiat ja laadimisteenust.

Amet jätkab elektrisõidukite laadimistaristu turuolukorra jälgimist ja valdkonna arengute hindamist, arvestades selle strateegilist tähtsust pikema aja jooksul. „Võtame analüüsi tulemuste raames turuga seotud osapooltega ühendust ning esitame neile soovitusi konkurentsiolukorra parandamiseks koos ameti ettepanekutega,“ ütles Katalsepp.

Konkurentsiameti kergsõidukite avaliku laadimistaristu turu ülevaade on kättesaadav ameti kodulehel.

Üle Eesti ligi 600 avalikul kinnistul asuvat laadimisjaama

2024. aasta 31. mai seisuga on konkurentsiameti hin-

“**Laadimistaristu turu edasise arengu ja laienemisega võivad senisest enam ilmned konkurentsiprobleemid ning kasvada veelgi turule sisenemise barjäärid**”

nangul Eestis 592 avalikul kinnistul asuvat elektrisõidukite laadimisjaama. Üks laadimisjaam võib toetada ühe või mitme auto samaaegset laadimist, sõltuvalt kasutatavast tehnoloogiast ja pakutavast lahendusest. Eestis asub kõige enam elektrisõidukite avalikke laadimisjaamu Harjumaal, kus paikneb 55% kogu riigi avalikest laadimisjaamadest (327 laadimisjaama). Järgmine suurim osakaal on Tartumaal, kus asub 14% avalikest laadimisjaamadest (84 laadimisjaama). Vaadeldes teisi Eesti maakondi, tuleb tõdeda, et ülejäänud piirkondades on elektriautode avalike laadimisjaamade hulk marginaalne.

Konkurentsiamet teeb riiklikku järelevalvet konkurentsi, elektri, maagaasi, kaugkütte, posti, ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni, raudtee, lennunduse ja sadama valdkondades ning tõkestab ebaausaid kaubandustavasid põllumajandustoodete ja toidu tarneahelas. Amet kuulub justiits- ja digiministeeriumi valitsemisalasasse. ↓

Uus õpilaste tunnustamise kord võimaldab tunnustada suuremat hulka häid õpilasi

Kose vallavolikogu võttis 20. veebruari istungil vastu uue õpilaste tunnustamise korra, millega võrdsustatakse kutsekeskharidusõppe kiitusega lõpetaja haridustoetus gümnaasiumi kuldmedaliga lõpetaja omaga ning muudetakse vallavanema vastuvõtule kutsumise põhimõtteid.

Kose valla haridusnõunik Kristel Kook-Aljase sõnul soovib vald uue tunnustamiskorraga senisest enam esile tõsta hariduse väärtust ning motiveerida õpilasi pingutama akadeemiliste saavutuste nimel. Kook-Aljase sõnul näitab statistika, et viimastel aastatel on silmapaistvate õpilaste arv Kose vallas järjekindlalt kasvanud. „Näiteks eelmisel õppeaastal lõpetas Kose kooli põhikooli osas häid ja väga häid tulemusi näidanud õpilasi rohkem kui eelnevatel aastatel, mis kinnitab senisest enam vajadust pöörata tähelepanu tublide õpilaste toetamisele,“ ütles Kook-Aljas.

Edaspidi kutsutakse vallavanema vastuvõtule ka need tänukirjaga lõpetanud õpilased, kes pingutavad terve põhikoolis või gümnaasiumis õppimise vältel ning õpivad neljalede ja/või neljalede-viitele. „Leiame, et oluline on väärtustada lisaks kuld- ja hõbemedaliga õpilaste pühendumust,“ ütles Kook-Aljas. Seni kehtinud korra kohaselt olid vallavanema vastuvõtule kutsutud hõbe- ja kuldmedalistid, kutsekeskharidusõppe, põhikooli ja huvikooli kiitusega lõpetanud.

Gümnaasiumi kuldmedaliga lõpetanutele ja kutsekeskharidusõppe kiitusega lõpetajatele annab vald uue korra kohaselt tänukirja ja 300-eurose haridustoetuse, gümnaasiumi hõbemedaliga lõpetanutele on ette nähtud 200-eurone toetus. Põhikooli kiitusega lõpetanutele, kelle eksamitulemused on vähemalt 90 protsenti maksimaalsest tulemusest, antakse lisaks tänukirjale ka 100-eurone haridustoetus. „Põhikooli lõpetamise puhul täpsustasime eksamitulemuste rolli – kui õpilane on saavutanud häid tulemusi, peab see objektiivse hindamise tagamiseks kajastuma ka eksamitulemustes,“ sõnas Kook-Aljas.

Eelnõu koostamise kaasati haridusasutuste juhid ja õppejuhid, kes arutlesid muudatuste üle 14. jaanuaril peetud kohtumisel. ↓

Aprillis tähistatav looduskuu keskendub veekogudele

Selle aasta looduskuu pealkiri on „Vetevoogude lood“, mille raames peetakse nii jutuõhtuid (legendid, ajalugu), näitusi, õpilastele mõeldud sündmusi, matkasid valla erinevatesse piirkondadesse kui ka temaatilisi töötubasid.

Sündmuste täpne plaan ilmub 17. märtsil Kose valla Facebooki lehel ja Kose valla looduskuu alalehel. Samuti ootame asutusi, koole ja lasteaedasiid pöörama tähelepanu meie valla veekogudele ja 1. mail ootame kõiki talgutele, et korrastada ja puhastada eelkõige veekogude ümbrusi.

Oma organisatsioonide looduskuud puudutavate sündmuste kajastamiseks palume ühendust võtta Kose valla kultuurinõuniku Jekaterina Kaljukiviga (jekaterina.kaljukivi@kosevald.ee, +372 5359 4233). ↓

FOTO: PIKABAY

Mitmekülgne aukodanik Tiiu Lambur: arst, tantsija ja naiskodukaitsja

FOTO: VALGUSMEEDIA MTÜ

Värskelt Kose valla aukodaniku tiitliga pärjatud Tiiu Lamburi sõnul meeldib talle asju hästi teha. Ja kui ise enam teha ei jõua, siis õpetada oskab ta endiselt.

Noore pediaatrina Kosele sattunud Tiiu on sündinud Lääne-Virumaal Viru-Jaagupis. Enda kodutalu (Toome) kirjeldab ta kui ilusat ja suurt talu, mille majal oli plekkkatust. Perekesk, kes otsustas 1944. aastal sellesama ilusa ja vaevaga ehitatud talu pärast Eestisse jääda, pidi sealt aga juba 1946. aastal lahkuma. „Meie juurde toodi elama uusmaa saaja, kes leidis põõningult sinimustvalge lipu ja isa kaitseliidu käepaela. Sellest piisas,“ räägib Tiiu, kes toona oli kõigest nelja-aastane. Isal õnnestus arreteerimist vältida vaid seetõttu, et kohalik kirikuõpetaja saatis talle kohaliku poisikesega hoiatava sõna. „Isa hüppas aknast metsa ja jäi sinna aastaks,“ meenutab Tiiu toonaseid sündmusi.

Nõukogude võim ajas kodust välja

Ei läinud kaua aega mööda, kui ema koos kahe lapsega pidi kodutalust lahkuma. „Meie talust tehti hobuläenutuspunkt.“ Tiiu, ema ja Tiiu vend leidsid ulualuse paari kilomeetri kaugusel asuvast metsatalust, mida küll metsas varjava isa tõttu regulaarselt läbi otsimas käidi. Kuna samas talus varjas end ka üks 19-aastane nõukogude sõjaväeteenistusest kõrvale hoidev noormees, tekkis ühe läbiotsimise käigus ärev olukord – nimelt koperdas üks läbiotsija vaiba alla peidetud keldriluugi käepideme otsa. Keldrist leitud noormeest peeti Tiiu isaks, kes siis Tiiu emaga koos Rakverre ülekuulamisele käsutati. Tiiu mäletab, et kui ema hommikul koju tuli, ajas ta terve suhkruutoosi teetassi ümber. „Peale seda, kui selgus, et keldrist leitud noormees polnud minu isa, asi vaibus.“

1946. aastal kutsuti mehi, kelle „süü“ nõukogude võim ees polnud suur, metsast välja tulema. Seda otsustas teha ka Tiiu isa Ernst, kes pärast Rakvere miilitsajaoskonnast vaba mehena lahkumist juba kõigest kümne minuti pärast kinni peeti ning jaoskonda

tagasi viidi. Kuigi sealt lasti ta pärast mõningat segadust uuesti tulema, oli selge, et Ernsti oli üles andnud keegi koputaja. Peale seda olevat isal tekkinud soov elukohta vahetada ning taas kokku saanud pere kolis Udrikule.

Esimese süstiga tuli arstipisik kaasa

Udrikul töötas Tiiu isa aiandi juhatajana. Võrreldes varasemaga oli aeg õnnelik, sealhulgas puutus Tiiu esimest korda kokku vaktsineerimisega. „Ilmselt oli see kopsuproov. Igatahes läksin uhkelt arsti juurde ja lasin end süstida. Toona tekkis mul ka esimest korda mõte, et tahaks suurena arstiks saada,“ räägib Tiiu, kes täpset põhjust välja tuua ei oska. „Võib-olla oli asi valges kitlis – mulle on ju terve elu vormiriietus meeldinud,“ muheleb ta. Sellest ajast ta sub veel mainida huvitavat tõsiasja – nimelt suhtleb Tiiu siiani veel enda toonase pinginaabriga. „Tema ema oli minu esimene õpetaja. Kui ma sõidan Jäneda kaudu Rakveresse, siis näitan oma lastelastele ikka oma esimest koolimaja.“

Peale esimest kolme klassi Udrikul jätkas Tiiu õpinguid Kadrina 7-klassilises koolis. Seejärel algasid õpingud Rakvere 1. keskkoolis, mille kohta jagub Tiiul ainult kiidusõnu. „Meid õpetasid head ja tasemel õpetajad, enamik neist olid vabariigiagessed,“ räägib ta.

Edasi viis Tiiu tee Tartu ülikooli, kus algasid arstiõpingud. „Kolmandal-neljandal kursusel tuli spetsialiseeruda, lastehaigusi andis meile Paul Kerese vennanaine Leida Keres, kes tahtis, et ka ma lapsi raviks lastearstid,“ räägib Tiiu. Nii läkski kursust alustanud 150 tudengist 24 õppima pediaatriks. Õpingute ajal käidi Tartu lähiümbruses lapsi vaatamas, samuti oldi praktilal lastehaiglas. „Sellest ajast on jäänud, et kui laps hakkab haiglas söögiks tahtma pannkooke või prae-

“**Kui laps hakkab haiglas söögiks tahtma pannkooke või praekartuleid, siis on see märk tervenemisest. Sama laieneb ka täiskasvanutele.**“

kartuleid, siis on see märk tervenemisest. Sama laieneb ka täiskasvanutele.“

Suunati Kosele, kuhu jäigi pidama

Kuna paar kursusekaaslast jõudsid abielluda ja Tallinnasse koht saada ning kodukandis pediaatri kohta pakkuda polnud, suunati Tiiu Kosele, kus siiani elab ka tema tädi pere. „Nagu korralik inimene ikka, tuln talvel kohaliku ambulatooriumiga tutvuma. Kose haigla asus vanas Ravila vallamajas, paarstiks oli Heino Ilves,“ meenutab Tiiu. Kose suurim puudus oli raudtee puudumine – oli Lääne-Virumaal kasvanud Tiiu harjunud rongiga sõitma Kadrina, Tapa, Tartu ja Rakvere vahel. Õnneks

selgus, et Koselt saab bussiga vajadusel Kehrasse, sealt edasi rongiga aga juba Virumaale. Kolme aasta pärast sai nii-öelda sundaeg täis, kuid Haljalas oli ikka pakkuda kõigest pool kohta.

Töö Kosel oli ühtviisi nii vaheldus- kui ka stressirikas – lisaks päevatööle tegi Tiiu esimesel kuul öövalveid üle ühe öö. Kui ei valvanud tema, valvas peaarst. Ja vastupidi. „Valvete ajal tegelesin kõigega: avariide, kodutülide ja kõikvõimaliku muuga. Korter anti nii, et telefoni polnud, mina pidin öösel läbi hambaarsti läbikäidava toa väljakutsele tormama.“ Sellest, et väljakutse tuleb, sai Tiiu aimu alles siis, kui autojuht maja ees oli. Aastal 2003 välja antud

“**Kogu tantsimise aja jäi ta truuks Viru-Jaagupi rahvariitele. Nõukogude võim võis küll Tiiult võtta ta kodu ja selle hiljem maha põletada, ent Viru-Jaagupi on ta südames endiselt alles.**“

raamatus „Kose kihelkonna meditsiiniajalugu“ kirjutab Tiiu Lambur järgmist: „On meelde jäänud juhtumid raskete põletushaavade, ajupõletike ja autoavariidega. Üks kohutavamaid hetki oli, kui pidin lapse Tallinnasse viima, ent meil polnud kiirabi varustust – sireene ega vilkureid. Kihutasime

keset teed, et elu päästa, kuid kahjuks see ei õnnestunud.“

Tantsimine ja kohaliku Naiskodukaitsse asutamine

1968. aastal Tiiu abiellus ning 1970. aastal sündis perre tütar. Kaks aastat hiljem poeg. Kuna väljakutsetele tuli tormata öösel ja lapsi üksi jättes, hoidis alguses tütar ja poega pärast isa surma 1966. aastal Kosele kolinud ema. Kuid ka temal oli aeg 1977. aastal lahkuda, mistõttu tuli öödeks leida lapsehoidja. „Mind ja teisi arste aitas hädast välja väike Milla Paunküla vanadekodust, kes käis arstide juures lapsehoidjaks,“ meenutab Tiiu. Hiljem moodustati õnneks küll kiirabi brigaad, kus valves olid juba velskrid.

Kokku toimetab Tiiu Kosel lastearstina 38 aastat – ameti pani ta maha selle sajandi alguses, kui lastearstide roll väljaspool haiglaid läks peaarstide kanda.

Lisaks kirele inimesi ravida on Tiiu elus veel hulk olulisi märksõnu. Näiteks ehitas ta endale maja, kogu protsess kestis kokku märkimisväärsed 20 aastat. „Ehitamist alustasin 40-aastaselt, sisse kolisin 60-selt,“ muheleb ta.

Tiiu on enda elust olulise osa pühendanud ka tantsimisele – kokku tantsis ta memmede tantsurühmas 26 aastat. „Oli tore aeg, reisisime palju nii Eestis kui ka välismaal.“ Näiteks käidi esinemas nii Hispaanias, Itaalias, Šveitsis, Taanis kui ka Norras. Oluline on siinkohal märkida, et kogu tantsimise aja jäi ta truuks Viru-Jaagupi rahvariitele. Nõukogude võim võis küll Tiiult võtta ta kodu ja selle hiljem maha põletada (terve küla koos viie taluga pandi 27. mail 1952 põlema), ent Viru-Jaagupi on ta südames endiselt alles.

Hilisemad Kosele kolijad teavad teda ilmselt peamiselt naiskodukaitsjana – alates 2001. aasta 19. juulist on ta kaitseliidu Harju maleva Kose jaoskonna Naiskodukaitsse taasasutaja ja aktiivne liige. Täna Tiiu enam küll õppustel ei osale, kuid võtab sündmuste tähistamisest ja kohaliku Naiskodukaitsse tööst endiselt aktiivselt osa. Enda sõnul kasvõi selleks, et teisi vajadusel pingutama sundida. „Mulle meeldib, kui asju tehakse hästi,“ võtab Tiiu enda loomuse ühe lausega kokku.↓

SIMMO SAAR

Kevadega ärkavad ka puugid, ohtliku haiguse vastu aitab ainult vaktsineerimine

Kevade saabumisega asuvad puugid ohvreid otsima. Kui puukide levitav borrelioos on ravitav, siis puukentsefaliiti haigestumine võib kulgeda raskelt, haarates kesknärvisüsteemi ning põhjustades tüsistusi (näiteks jäsemete halvatus).

Imene nakatub viirust kandva puugi hammustusest. Puukentsefaliidi viirused sisalduvad nakatunud puugi süljenäärmetes ning erituvad puugi süljega. Sülg kasutab puuk looma või inimese nahale kinnitumiseks ning kogu imemisprotsessi jooksul eraldub sülg verre. Mida kauemaks puuk keha külge kinnitub, seda rohkem haigustekitajaid ta edastab. Seega on haiguste ennetamiseks või haigestumise riski vähendamiseks ülitähtis eemaldada puuk kehalt nii ruttu kui võimalik.

FOTO: ERAKOGU

Puugi vastsed ja nümfid on haigustekitajate olemasolul sama ohtlikud kui täiskasvanud puugid. Lisaks puugihammustusele võivad viirused looma (näiteks kitse või lehma) pastöriseerimata piima või piimasaaduste tarbimisel. Haigus ei levi inimeselt inimesele, seega haige ei ole teistele nakkusohklik.

Puugid ilmuvad soojakraadidega

Puugihooaeg algab Eestis

tavaliselt aprillis ning kestab oktoobrini. Ilmade soojenemisel ärkavad puugid talveunest ning ronivad metsakõdus paiknenud talvituspaigast välja. Esimesed puugid ilmuvad, kui keskmine õhutemperatuur tõuseb üle 7 °C, mõnedel andmetel üle 5 °C. Kevade teiseks pooleks tõuseb puukide, eriti vastsete ja nümfi arvukus tippu.

Talvel on puugid tavaliselt talveunes, kuid pehme talve ajal võib neid kohata ka jaanuaris ja veebruaris. Sama

kehtib ka puukidele soodsate tingimuste säilitamise kohta, näiteks tallides, karjalautades ja heinaküünides, kus hoitakse soojatemperatuuri ning loomad liiguvad pidevalt.

Kolmandikul nakatunustest võib viirus põhjustada ajukelmepõletikku

Puukentsefaliit on kesknärvisüsteemi nakkushaigus, mille kulgu on sageli kahefaasiline. Esimeses faasis võivad nakatunud ilmned 1–2 nädala pärast gripitaolised haigusnähud: palavik koos pea- ja lihavaludega. Need vaevused kestavad tavaliselt kuni nädala ja seejärel kaovad.

Kolmandikul nakatunustest võib viirus tungida ajuja põhjustada meningiiti (ajukelmepõletik) või meningoentsefaliiti (aju- ja ajukelme põletik).

Haigus ägeneb, tekib kõrge palavik, tugev peavalu, kuklakangestus, oksendamine, uimasus ja üldine halb

enesetunne. Enamik haigetest paraneb, kuid jääda võivad tüsistused, nt tasakaalu- ja koordinatsioonihäired, jäsemete halvatused, peavalu, keskendumis- ja mäluhäired jm. Haigus võib lõppeda ka surmaga.

Ravi puudub, õnneks saab vaktsineerida

Puukentsefaliiti diagnoositakse laboratoorsete uurimistega haiguse sümptomite ilmnemisel ning teadmisel, et on toimunud eelnev puugihammustus või tarbitud toorpiima.

Puukentsefaliidi vastu puudub spetsiifiline ravi ning ravitakse vaid sümptomeid. Haiguse läbipõdenud inimesel kujuneb eluaegne immuunsus.

Puukentsefaliidi vastu saavad nii täiskasvanud kui ka lapsed end kaitsta vaktsineerimisega. Vaktsineerimine koosneb kolmest süstist, millest kaks esimest tehakse 1–3-kuulise vahega ja kolmas kuni aasta hiljem.

HEA TEADA

Kuidas puuki märgata ja peletada?

- Kanna heledaid pikkade varrukatega riideid, et puuke varakult märgata. Püksisääred tuleks panna sokkide ja/või kummikute sisse;
- kasuta putukatõrjevahendeid;
- pärast puugiohtlikus piirkonnas viibimist kontrolli kogu keha, lastel hoolikalt ka kõrvtaguseid, kaenlaaluseid ja teisi kehapiirkondi.

Pärast kahte süsti on immuunsus hea, kuid kestab ainult ühe hooaja, kolmas süst pikendab immuunsust. Korduvvaktsineerimist tuleks Eestis kui puukentsefaliidi levipiirkonnas teha 3–5 aasta järel.

Vaktsineeritakse vähemalt üheaastaseid lapsi. Vaktsineerida saab:

- oma perearstikeskuses,
- vaktsineerimise teenust pakkuvates ambulatoorsetes keskustes (nakkuskabinettides),
- erapraksistes,
- paljudes apteekides üle Eesti. ↓

Puust ja punaseks: kuidas taotleda Kose vallas reklaamiluba?

Nii statsionaarse (näiteks hoonele paigaldatav) kui ka mittestatsionaarse (järehaagis) reklaami paigaldamiseks Kose vallas tuleb esmalt taotleda vallavalitsuselt reklaami paigaldusluba.

Erandiks on reklaamid, mis on paigaldatud ettevõtte tegutsemiskoha juurde või kultuuri-, spordi- ja heategevuslikele üritustele.

Reklaami sisu ja kujundus peavad olema selgelt eristatavad ning vastama reklaami-, keele- ja teeseadusele ning teistele valdkonda reguleerivatele õigusaktidele. Välireklaamkandjad peavad olema ohutud ega tohi segada liiklust või avalikku korda.

Kuidas luba taotleda?

Reklaami paigaldamiseks tuleb esitada taotlus Kose vallavalitsusele koos järgmiste dokumentidega:

- reklaami kavand koos mõõtude ja värvilahendusega;
- reklaami kande- või kinnituskonstruktsiooni projekt või joonis;
- reklaami hoonele paigutamisel fassaadi joonis või foto koos paigalduskoha ja antud fassaadil ole-

masolevate reklaamide äranäitamise ja hoone valdaja kooskõlastus;

- reklaami paigalduskoha territooriumi või rajatise omaniku või valdaja kirjalik nõusolek, kaasomandi puhul kõikide kaasomanike kooskõlastus;
- asendiplaan/geoalus koos asukohta äranäitamise, maa-aluste kommunikatsioonide olemasolul kommunikatsiooni valdajate kooskõlastus;
- muinsuskaitseameti kirjalik kooskõlastus muinsuskaitsealale, selle kaitsevööndisse ja kinnismälestisele reklaami paigaldamiseks;
- tehnovõrgu omaniku või valdaja kirjalik nõusolek reklaami paigaldamiseks tehnovõrgu kaitsevööndisse;
- tee kaitsevööndi maaomaniku kirjalik nõusolek, tema seatud tingimused, teabevahendi joonis ja paigutamise skeem liiklusvälise teabevahendi paigaldamiseks tee kaitsevööndisse.

Paigaldusloa väljastamine või sellest keeldumine

Vallavalitsus otsustab paigaldusloa väljastamise kümne tööpäeva jooksul. Kui dokumentides esineb puudusi, annab menetleja taotlejale tähtaja nende parandamiseks. Loa väljastamisest võib keelduda, kui:

- reklaam ei vasta reklaami- ja keeleseaduses ning Kose vallas reklaami reguleerivate õigusaktide sätestatud nõuetele;
- reklaami paigaldaja on esitanud tegelikkusele mittevastavaid andmeid;
- kavandatud reklaam ei sobi vallaruumi ilme, hoone arhitektuurse stiili ja värvilahendusega või on proportsionaalselt sobimatu hoone ja ümbritseva keskkonnaga või reklaamialune pind (hoone fassaad, välisseinad) on korrastamata;
- puuduvad vajalikud kooskõlastused;
- varem on teine reklaami paigaldaja esitanud taotluse samale asukohale reklaami paigaldamiseks;
- reklaami paigaldamise taotleja omab varasemaid reklaamimaksu võlgasid või on eelnevalt rikkunud käesolevat määrust.

Maks tuleb tasuda kolme päeva jooksul pärast reklaami paigaldamist

Reklaami paigaldamise eest tuleb tasuda reklaamimaks, mille suurus sõltub reklaampinna suuruselt ja eksponeerimise perioodist. Üldine maksumäär on 0,3 eurot ruutmeetri kohta päevas. Mõningatel juhtudel, nagu alkohoolsete jookide või mittestatsionaarse reklaami puhul rakendatakse kolmekordset maksumäära.

Maksukohustus tekib reklaami paigaldamisel ning selle tasumiseks tuleb esitada maksudeklaratsioon hiljemalt kolme tööpäeva jooksul pärast reklaami paigaldamist. Vallavalitsus arvutab tasumisele kuuluva summa ja saadab maksuteate maksumaksjale.

Järelevalvet reklaami paigaldamise ja reklaamimaksu laekumise üle teeb Kose vallavalitsus. Omavoliliselt paigaldatud või aegunud loaga reklaamid kuuluvad eemaldamisele paigaldaja kulul, samuti vastutab reklaami paigaldaja võimalike reklaami eksponeerimisega seotud kahjustuste eest. Kose vallavalitsusele teadvat ebaõigete dokumentide esitamise, arvestuse pidamise nõuete eiramise, vallavalitsuselt saadud

korralduse täitmata jätmise või vallavalitsuse tegevuse takistamise eest saab eraisikut karistada trahviga summas kuni 300 trahviühikut. Juriidilise isiku puhul ulatub trahvi maksimummäär 3200 euroni.

Paljudel juhtudel ei kuulu reklaam maksustamisele

Maksustamisele ei kuulu:

- riigi- ja omavalitsusasutuste reklaam;
- Euroopa Liidu institutsioonide reklaam;
- erakondade, valimisliitude ja üksikkandidaatide valimiskampaania reklaam;
- tarbija teavitamiseks paigaldatud teave ettevõtja asu- või tegevuskoha järgsel hoonel, vaateaknal või hoone seinas ääres kuni 2 m kaugusel sissekäigust;
- spordirajatiste sisepinnale paigaldatud ja spordirajatise viibivatele isikutele suunatud reklaam;
- kirikute ja koguduste, teatrite, kinode ja muuseumide ning Kose valla haldusterritooriumil korraldatavate näituste, kultuuri-, spordi- ja heategevuslike ürituste reklaam;

- mittetulundusühingute ja -liitude ning muude mittetulundusorganisatsioonide reklaam, mille sisuks ei ole äriiline tegevus;

- vahetult inimeste teostatav reklaam (kostümeeritult, trükiseid jagades jms);

- teave ehituse infotahvliil ehitusettevõtjale registreeritud kaubamärgi, nime ja kontaktandmete eksponeerimine ehituse piirdel;

- liiklusmärke liiklusseaduse mõistes ja Eesti standardile EVS 613-2001 „Liiklusmärgid ja nende kasutamine“ vastav teave;

- sotsiaalreklaam;
- Kose vallas reklaamitavat tegevust alustavad füüsilised ja juriidilised isikud esimese tegevusaasta jooksul.

Kose vallas registreeritud ja siin püsivalt tegutseval ettevõttel on õigus taotleda vallavalitsuselt maksusoodustust oma tegevuse reklaamimiseks Kose vallas. Vallavalitsusel on õigus eespool nimetatud juhtudel ja maksumaksja esitatud põhjendatud taotluse alusel anda maksusoodustusi või maksust vabastada. ↓

Eesti raamatu aasta avaliklaseks Ardu raamatukogus oli Rein Raud

Ardu raamatukogus oli Eesti raamatu aasta esimene külaline kirjanik, tõlkija, kultuuriteoreetik, õppejõud ja japanist Rein Raud.

Kuigi Raud on Ardust korduvalt läbi sõitnud, oli kohtumine Ardu lugemise esmakordne. Rein Raud rõhutas lapsepõlvest rääkides väga olulise osana tema kujunemisest just fakti, et nende kodus oli tohutult palju raamatuid. Paljud uurimused on tõestanud, et last ümbritsevad raamatud aitavad arengule kaasa isegi siis, kui laps veel lugedagi ei oska.

Õppis iseseisvalt selgeks nii saksa kui ka soome keele

Isa kasuisal oli terve riiulitais saksakeelseid raamatuid ja ajakirju, mille varal (ja isa abiga) õppis poiss selgeks saksa keele. Lapsepõlves meisterdas poiss valgest paberist ise raamatuid ja luges lasteaias teistele oma lugusid ette. Tõsisemalt hakkas ta jutte kirjutama teismeeas ning mõned neist leidsid kohe tee ajakirjanduse veergudele. Raua sõnul oli noorte valitud autorite sekka (D. Kareva, K. Keskküla, K. Pruulij) saamine uhke tunne. „See oli vahva seltskond, kellest mõnega olen jäänud suhtlema tänini,“ ütles Raud.

Koolipõlvest alates on teda saatnud humanitaaria ja kultuurihuvi, ehkki olümpiaadidel saavutas ta häid tulemusi ka reaalinetes. Koolist saadud inglise ja vene keele oskusele lisandus tänu Soome televisiooni jälgimisele ka soome keel. Rootsi keele omandas Raud juba õpiku abiga. Huvi jaapani keele ja kultuuri vastu viis nooruki õpinguid jätkama

Leningradi. Et orienteeruda Vana-Jaapani kultuuris, tuli tundma õppida ka Vana-Hiina kultuuri. Hiljem jätkusid õpingud Helsingi ülikoolis kuni filosoofia doktorikraadi omandamiseni. Rein Raud on tõlkinud jaapani luulet, mis olevat aga väga keeruline töö, sest säilitama peab luulevormi. Mõnes mõttes nagu loominguline ristsõna lahendamine, sest katsus leida eesti keeles seitse riimuvat sõna!

Õppejõuna õpib ka üliõpilastelt

Väga huvitavalt juhatab külaline meid oma loomingu telgitagustesse. Näiteks romaani „Rekonstruktsioon“ tõukeks sai tähelepanek, et Eestis kalduakse kriitikata omaks võtma läänelikke lollusi. Ülikooli õppejõuna puutus ta kokku ka paari noorega, kes tobedatel põhjustel liitusid usuliikumistega, mis mõjusid häbistavalt nende isiksusele ja mille puhul on välismaal toimunud nii radikaliseerumist kui ka kollektiivseid enesetappe.

Värskeima romaani „Katurong“ taustaks sai aga emapoolse vanaisa lugu, kes õppis tsariaja velskrikoolis ja käis Mandžuurias katkuepideemia tagajärgi likvideerimas. Palju on ka romaani väljamõeldud, mis siiski ajalooliselt oleks võinud nii olla. Romanis põhimõtetest, reetmisest, armastusest. Rein Raua sulest on ilmunud romaane, tõlkeid, arvukaid artikleid ajakirjanduses.

Õppejõu töö kohta arvab, et üliõpilased õpetavad teda rohkem kui tema neid. Polüglotina orienteerub 20–30 keeles. Rein Rauda on nimetatud mõjukamaks inimeseks hariduse ja teaduse vallas, teda on korduvalt tunnustatud ning ta on mitme ülikooli audoktor. ↓

SIRJE SAULEP

Käru jäärajalt tuli Kosele mitu kõrget kohta

22. veebruaril saavutasid Käru jäärajalt Kose valda esindanud Virgo Orasi Sojuz klassi ajasõidus teise ja ühisstardis esimese koha ning Rasmus Orasi tagaveo klassi ühisstardis kolmanda koha. Kokku osales võistlusel 97 autosportlast.

Uku Paul Pae ja Laura Lokotar tulid Eesti noorte meistriteks

8.–9. veebruarini Lasnamäe kergejõustikuhallis peetud U14 ja U16 vanuseklasside Eesti meistrivõistlustel võitis Kose gümnaasiumi 5. klassi õpilane Uku Paul Pae esimesel päeval 400 meetri jooksus hõbemedali, teisel päeval tõi ta Kosele nii 800 meetri jooksu kulla kui ka Eesti meistritiitli.

Väärrib märkimist, et Uku Paul võistles endast aasta vanemate poistega ja 400 meetri aeg 1.04,30 min ning 800 meetri aeg 2.30,12 min on Kose gümnaasiumi edetabelis 11–12-aastaste poiste seas kõigi aegade rekordid.

Nädal hiljem peetud U16, U18 ja U23 vanuseklassi võistlustel tuli kahekordseks Eesti meistriks Laura Lokotar, kes võitis nii kõrgus- kui ka kaugushüppe (esimest korda hüppas 6,00 m sisetingimustes). Lisaks veel hõbemedal kuulitõukes.

Eesti meistrivõistlused tõi meile kahe nädalavahetuse jooksul üllatavalt palju ka neljandaid kohti. Väga vähe jäi noortel medalitest puudu, kuid tehtud töö annab indu, et suvehooajal veel paremini esineda.

Vapralt võistlesid veel Aleksander Sild, Karl Sults, Lenna-Kret Tulp, Anette Vält,

Eesti meister Laura Lokotar ja treener Sander Prits.

FOTO: OLIVER KAUR

Kristella Tiitson, William Maa-sik, Oliver Ott ja Tuuli Danilov.

U12 vanuseklassi korvpalluritele kolmas võit

Kose huvikooli/Kose korvpalliklubi poisid on kaasa teemas esimest hooaega Eesti meistrivõistluste sarjas. 10. veebruaril naasti Tartu etapilt võiduga, kus Tartu ülikool/Elva võistkonna vastu näidati head füüsilist üleolekut. 22. veebruaril peeti meie oma Kose gümnaasiumi saalis Eestikate etapp, kus mängiti kaks kohtumist. Esimeses kohtumises Kiili SK/Rae spordikooli vastu oli algusest peale väga tasavägine mäng, kuid

Eredamad tulemused:

U14 800 m jooks – 1. koht Uku Paul Pae 2.30,12 min
U14 400 m jooks – 2. koht Uku Paul Pae 1.04,30 min
U23 kaugushüpe – 1. koht Laura Lokotar 6,00 m
Kõrgushüpe – 1. koht Laura Lokotar 1,66 m
Kuulitõuge (4 kg) – 2. koht Laura Lokotar 12,29 m
60 m tõkkejooks – 4. koht Laura Lokotar 8,81 sek (finaal 8,87 sek)
U20 60 m jooks – 4. koht Johanna Lokotar 7,94 sek
200 m jooks – 4. koht Johanna Lokotar 26,02 sek
U16 60 m jooks – 4. koht Simmo Kozlov 7,51 sek
60 m tõkkejooks – 4. koht Simmo Kozlov 8,68 sek
U18 kõrgushüpe – 4. koht Rassel Orumägi 1,80 m

õnneks suutsid poisid mängu lõpu vormistada võiduks. Tasuks hooaja kolmas võit. Aitäh kõikidele lapsevanematele ning kaasaajajatele, kes on meid aidanud transpordiga

ning tulnud saali toetama. Järgmised mängud toimuvad Kose gümnaasiumi saalis 8. märtsil poiste U12 vanusele ja 9. märtsil U14 vanusele. ↓

SANDER PRITS

Kose vald võitis Eestimaa talimängudel viis medalit

Märtsi esimesel nädalavahetusel Tartu vallas peetud 15. Eestimaa talimängudel osales ligi 2300 sportlast 56 omavalitsusest, sealhulgas Kose vallast.

Kose valla sportlased võistlesid murdmaasuusatamises, mäesuusatamises, lumelauasõidus, meeste korvpallis, ujumises, juhtide võistlusel, kabes, kiiruisutamises, suusaorienteerumises ja mälumängus – kokku esindas meie valda talimängudel 38 sportlast, kes andsid endast parima, et koguda väärtuslikke punkte ja tuua koju kõrge koht valdade üldarvestuses.

Kose valla jaoks eriti edukaks kujunes teine võistluspäev, mil Kose sportlased võitsid kokku viis medalit.

Kose vallale medaleid toonud Sädeli Rodendau ja Aleksander Sild.

FOTO: ERAKOJU

Parim tulemus sündis kiiruisutamises, kus Ahti Oks võitis kuldmedali. Hõbemedalid võitsid Marika Mander suusaorienteerumises ja Aleksander Sild lumelauasõidus. Pronksmedali võitsid Anniki

Inno (suusaorienteerumine) ja Sädeli Rodendau (lumelaud). Oma viimase etteaste Kose valla eest tegi meie legendaarne korvpallur Heiko Niidas. Heiko on koduvalda esindanud viimased 25 aastat

ning tema sõnul on aeg teatavalt noorematele meestele edasi anda.

Kose vald saavutas 56 omavalitsuse seas tubli 13. koha, kogudes 323 punkti. Väikeste valdade (kuni 8000 elanikku) arvestuses saavutati kõrge neljas koht, kusjuures kolmandast kohast jäi lahutama vaid kaheksa punkti. See on Kose valla läbi aegade parim saavutus talimängudel!

Täname kõiki sportlasi ja kaasaajajaid, kes andsid oma panuse ning tulid koduvalda esindama. Järgmisena ootavad meid ees 50. Eesti omavalitsuste suvemängud, mis toimuvad 16.08–17.08.2025 Kambja vallas. ↓

ANDRUS DANILOV
Kose spordimaja juhataja

LAURA LOKOTAR
Kose valla 2024. aasta nais-sportlane

KOSE VALLA TEATED DETAILPLANEERINGUTEST

Kose vallavolikogu tunnistas 20.02.2025 kehtetuks paar detailplaneeringut (neist ühe osaliselt) ja lõpetas tuuleenergia eriplaneeringu koostamise. Kose vallavalitsus võttis 18.02.2025 vastu ühe detailplaneeringu. Dokumentidega on võimalik tutvuda Kose valla kodulehel avalikus dokumendiregistris (<https://www.kosevald.ee/dokumendiregister>) ja Kose vallavalitsuse majandusosakonnas eelneval kokkuleppel arhitektiga (siiri.hunt@kosevald.ee, telefon 5470 0707).

Kose-Uuemõisa alevikus Kesk tn 27 detailplaneeringu kehtetuks tunnistamine

Kose vallavolikogu tunnistas 20.02.2025 otsusega nr 335 kehtetuks Kose-Uuemõisa alevikus Kesk tn 27 katastriüksuse ja Kesk tänava maa-ala detailplaneeringu. 2022. a kehtestatud planeeringuga määrati Kesk tn 27 katastriüksusele ehitusõigus korterelamu ehitamiseks ja kavandati Kesk tänava osalist rekonstrueerimist (Kesk tn 4 ärihoone juures bussipeatuse platsi ümberhitamist ja liikluskorralduse muutmist). Planeeringut ei ole asunud ellu viima. Kesk tn 27 katastriüksuse (33701:002:0978) uus omanik soovib korterelamu asemel ehitada kaupluse, millega seoses esitas taotluse detailplaneeringu kehtetuks tunnistamiseks. Päästeamet, muinsuskaitseamet ning naaberkinnistute omanikud ei esitanud otsuse eelnõule vastuväiteid. Planeeringu kehtetuks tunnistamisega ei kaasne negatiivseid mõjusid majanduslikule, sotsiaalsele, kultuurilisele ega looduskeskkonnale.

Kose alevikus Alu detailplaneeringu osaliselt kehtetuks tunnistamine Alu tn 15c ja 17 katastriüksustel

Kose vallavolikogu tunnistas 20.02.2025 otsusega nr 336 osaliselt kehtetuks Kose alevikus Alu detailplaneeringu (Alu tn 15c ja 17 katastriüksustel). 2001. a kehtestatud planeering nägi algsest ette 17 elamukrundi, tänavate ja haljasalade moodustamist. Planeering on suuremas osas ellu viidud. Alu tn 15c ja Alu tn 17 katastriüksuste omanikud on avaldanud soovi detailplaneeringu kehtetuks tunnistamiseks neile kuuluvate katastriüksuste ehk planeeringus krunt nr 1 osas, kuna soovivad kaksikelamu ehitisealust pinda suurendada (lisada varikatuseid), mida planeering ei võimalda. Naaberkinnistute omanikud ei esitanud otsuse eelnõule vastuväiteid. Planeeringu

osaline kehtetuks tunnistamine Alu tn 15c ja 17 katastriüksustel (33702:002:0135 ja 33702:002:0146) ei kahjusta avalikke huve ega takista planeeringu terviklahenduse elluviimist.

Kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu koostamise ja keskkonnamõju strateegilise hindamise lõpetamine

Kose vallavolikogu lõpetas 20.02.2025 otsusega nr 343 tuuleenergia eriplaneeringu koostamise ja keskkonnamõju strateegilise hindamise. Planeering algatati 23.02.2023 eesmärgiga leida Kose valla territooriumil tuulepargi ja sellega seotud taristu rajamiseks sobiv asukoht, arvestades sotsiaalseid aspekte (sh kohalikud huvid), keskkonnamõju, majanduslikke ning tehnilisi võimalusi. Planeeringualaks on kogu Kose valla territoorium. Kose vallavolikogu otsustas eriplaneeringu koostamise lõpetada, tuginedes planeerimiseaduse § 97 lõike 1 punktile 1: „Kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu koostamise korraldaja võib kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu koostamise ja keskkonnamõju strateegilise hindamise lõpetada eelkõige juhul, kui koostamise käigus ilmnevad asjaolud, mis välistavad planeeringu elluviimise tulevikus.“ Tuuleenergia arendamine planeeringust huvitatud isikute valitud aladel rohevõrgustikus, eriti Kose-Uuemõisa ja Ravila lähedal ning üleriigilise tähtsusega rohevõrgustiku tuumaladel põhjustab pöördumatuid negatiivseid muutusi loodusele ja inimese elukeskkonnale, mis on ilmselgelt vastuolus Kose valla üldplaneeringuga. Kose valla strateegiliseks eesmärgiks on olla kõrgelt hinnatud kodune elukeskkond ja tagada elanikele looduslik ja meeldiv keskkond. Kuna üldplaneeringus on seatud esikohale just looduskeskkonna väärtustamine ning olemasoleva ruumi inimväärsemaks muutmine, siis tuulikupargi rajamine ei ole kooskõlas ruumilise planeerimise eesmärkidega. Kuna ka infraheli mõjusid ökosüsteemi toimivusele ja inimese tervisele ei suudeta objektiivselt hinnata, siis ettevaatusprintsipi alalt on õige praegu eriplaneeringu koostamine lõpetada. Kose valla üldplaneeringus, mis väljendab vallaelanike avalikku huvi, on rohevõrgustiku toimimise hoidmine palju suurema kaaluga kui tööstuse või tuuleenergeetika hüppeline arendamine. Täna ei ole olnud eriplaneeringu algatamisel.

Kose alevikus Uustalu tn 16 ja 20 katastriüksuste detailplaneeringu planeeringuala suuruse muutmine, detailplaneeringu vastuvõtmine ja avalik väljapanek

Kose vallavalitsus võttis 18.02.2025 korraldusega nr 43 vastu Kose alevikus Uustalu tn 16 ja 20 katastriüksuste detailplaneeringu. Planeeringu algatamisel oli planeeringuala pindala 2,44 ha ning see hõlmas Uustalu tn 16 (33702:001:0487) ja Uustalu

tn 20 (33801:001:0950) katastriüksuseid ning tagamaks maakorralduslike nõuete täitmist ja nõuetekohast juurdepääsu ning tehnovõrkudega liitumist ka Uustalu tänav 18 juurdelõige, Uustalu tn 14, Uustalu tänav L5, Uustalu tänav L2 ning Uustalu tänav L7 katastriüksuseid ja osaliselt ka Uustalu tänav katastriüksust. Kuna Uustalu tänav L2, L5 ja L7 katastriüksustele midagi ei planeeritud, jäeti need katastriüksused planeeringualast välja, mille tulemusena on planeeringuala suurus nüüd 2,3 ha. Planeeringuga on kavandatud kolm üksikelamukrunti ning avalik juurdepääs Pirita jõe kallasrajale ja Uustalu tn 16a // Pirita jõgi L5 katastriüksusele. Planeeringuga muudetakse osaliselt Uustalu kinnistu detailplaneeringut (ca 13 ha suuruse elumupiirkonna rajamiseks, kehtestatud 2006. a). Detailplaneering on kooskõlas Kose valla üldplaneeringuga. Planeeringu elluviimisega ei kaasne eeldatavasti pikaajalisi negatiivseid mõjusid majanduslikule, sotsiaalsele, kultuurilisele ning looduskeskkonnale. Planeeringu avalik väljapanek toimub 29.03–13.04.2025 Kose vallavalitsuse majandusosakonnas (Hariduse tn 1, Kose alevik, II korrus), valla veebilehel (<https://www.kosevald.ee/detailplaneeringud>) ja <https://evald.ee/kosevald/#/planeeringud/planeeringud/302>. Kirjalikud arvamused planeeringu kohta palume esitada hiljemalt 13.04.2025 meiliaadressil vald@kosevald.ee või postiaadressil Kose vallavalitsus, Hariduse 1, Kose alevik, Kose vald, Harju maakond 75101. Küsimused ja täiendav info: Kose vallavalitsuse majandusosakond, Siiri Hunt, arhitekt (siiri.hunt@kosevald.ee, telefon 54700707).

Projekteerimistingimuste avatud menetlus (Kesk tn 27, Kose-Uuemõisa alevik)

Kose vallavalitsusele esitati ehitisregistri kaudu Kose-Uuemõisa alevikus Kesk tn 27 katastriüksusele (33701:002:0978, 5210 m², 100% tootmismaa) projekteerimistingimuste taotlus nr 2511002/01969. Taotleja soov ehitada katastriüksusele kauplus. Projekteerimistingimuste taotluse ja eelnõu avalik väljapanek toimub 15.–30.03.2025. a Kose valla veebilehel <https://www.kosevald.ee/projekteerimistingimuste-avatud-menetluste-teated>. Kirjalikud arvamused eelnõu kohta esitada hiljemalt 30.03.2025 aadressil vald@kosevald.ee või Kose vallavalitsus, Hariduse 1, 75101 Kose alevik. Kose vallavalitsus teeb ettepaneku anda õigusakt ilma avalikku istungit läbi viimata. Küsimused ja täiendav info: Kose vallavalitsuse majandusosakond, arhitekt Siiri Hunt (siiri.hunt@kosevald.ee, telefon 5470 0707).

Vallavolikogu loobus tuulepargi eriplaneeringust ja lükkas tagasi Ahisilla kaevandusloa taotluse

Kose vallavolikogu otsustas 20. veebruaril peetud istungil lõpetada nii tuulepargiga seonduva eriplaneeringu koostamise kui ka lükata tagasi Ahisilla kaevandusloa taotluse.

Kose vallavolikogu aseesimees Siim Pohlaku sõnul halvendaks rajatav tuulepark oluliselt Kose valla kui elukeskkonna väärtust. „Tuuleparkide mõju keskkonnale ja inimeste tervisele pole kaugeltki selge, lisaks pole nende rajamine ka lahendus tänastele kõrgetele elektrihindadele,“ ütles Pohlak, kelle sõnul on majandusliku otstarbekuse osas kahtleval seisukohal näiteks ka riigikontrolör. „Juba ainuüksi seetõttu ei saa me olla nõus Kose vallaruumi visuaalse risustamisega.“ Pohlaku sõnul on keskkonnaagentuuri andmetel Kose vallas ainult kaks väikest ala, mis võiksid tuulepargi jaoks sobida.

„Valla strateegiliste suundade kohaselt tuleb säilitada roheline elukeskkond ja tagada elanikele kvaliteetne ning looduslähedane eluviis.

Kuna tuuleparkide jaoks sobilikud alad kattuvad Kose valla rohevõrgustikuga, kujutab nende rajamine otsest ohtu valla rohevõrgustiku kontseptsioonile,“ ütles Pohlak.

Kose vallavolikogu algatas kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise 23. veebruaril 2023 otsusega nr 158.

Planeeringust huvitatud isikuteks on OÜ Vindr Baltic, OÜ Eurowind Energy, OÜ Evecon Wind ja OÜ Etery Estonia.

Ahisilla karjääriala suurus oleks ligi 23 hektarit

Kose vallavolikogu lükkas 20. veebruari istungil tagasi OÜ Merko Kaevandused esitatud Ahisilla lubjakivikarjääri keskkonnanõu taotluse, millele soovitakse Ahisillale rajada ligi 25 hektari suurune kaevandusala. Siim Pohlaku sõnul on Kose vallavolikogu esindajad kohtunud kohalike elanikega, kes on rajatava karjääri vastu. „Lähimad majapidamised asuvad karjäärist 250 meetri kaugusel. Kuna kaevandamisega kaasnevad nii müra, tolm kui muud

negatiivsed mõjud elukeskkonnale, tuleb enne loa väljastamist kindlasti läbi viia keskkonnamõju hindamine,“ ütles Pohlak.

Ahisilla lubjakivikarjääri mäeeraldis teenindusmaa pindala on 24,82 hektarit, sealhulgas mäeeraldis pindalaga 23,03 hektarit.

Ettevõtte taotles Ahisilla lubjakivikarjääri keskkonnanõu 30 aastaks. Taotletava lubjakivikarjääri ala asub Harju maakonnas Kose vallas Ahisilla külas, jäädes riigiomandisse kuuluva Paunküla metskonna 55 (tunnus 33701:002:0574) kinnistu keskossa, hõlmates sellest orienteeruvalt 7,5 protsenti. Kinnistu valitseja on kliimaministeerium, volitatud asutus riigimetsa majandamise keskus.

Siim Pohlaku sõnul ei tähenda volikogu otsused siiski seda, et võitlus nii tuuleparkide rajamise kui ka Ahisilla karjääri osas oleks lõplikult läbi. „Paraku võib juhtuda, et kuigi volikogu otsustest võitis Kose vald ja meie valla inimesed, võidakse mõlemad otsused vaidlustada. Näiteks tuulikuparkide puhul näeme ja tunnetame riigi tugevat tahet omavalitsustest üle sõita.“

Kose-Uuemõisa suure südame moodustamisel osales ligi 100 inimest

Kose valla südame moodustamisel lõi kaasa 90 inimest.

FOTO: MARGUS TALI

Kose vald osales Eesti Suurima Südame konkursil teist aastat järjest. Kose-Uuemõisas 9. veebruaril 90 inimese moodustatud süda andis Kose vallale sel aastal 41 osaleja hulgas 25. koha.

Kose-Uuemõisa küla keskuse juures peeti samal päeval ka orienteerumisvõistlus, millest võttis osa

15 võistkonda. Osalejad pidid aja peale üles leidma kümme märgistatud punkti, kiireimatele olid ette nähtud auhinnad.

Sel aastal moodustati kokku 41 südant, milles üle Eesti osales ühtekokku 5523 inimest. Tänavuse kampaania võitjaks osutus Narva, kus kogunes 9. veebruaril kaunist ja sümbolset südant

moodustama 489 inimest.

Täname kõiki osalejad, korraldajaid ja toetajaid!

Suurima südame loomist organiseerisid sel aastal Kose vald, Kose-Uuemõisa külakeskus ja alevikuanem, Kolu küla selts, Siidrifarm, adventures.ee ning foodtruck Ampsakas. ↓

KATRIN KULDERKNUP

Ardu koolis peetud vabariigi sünnipäeval lauldi ja tantsiti.

FOTO: ERAKOGU

Ardu kogukond tähistas Eesti 107. sünnipäeva piduliku kontsertaktusega

Ardu kogukond tähistas vabariigi 107. aastapäeva Ardu kooli aulas peetud piduliku kontsertaktusega.

Eesti lipu tõid sisse noorkotkad ja kodutütred, hümnid laulmisele järgnes Ardu lasteaias laste laulu- ja tantsukava.

Aktusel kõnelenud Ardu kooli direktor Kirsti Solvak rääkis kogukonna ühtehoidmise tähtsusest, Rando ja Berit Ülejõe jagasid mõtteid kodumaa ja selle tähenduse üle. Ardu kooli 2. klassi poisid esitasid kodumaale pühendatud luulekava ning

tantsurühm Kuldnega esitas tantsukava. Kooli 3. ja 5. klassi õpilased esitasid eesti keele ilu ja tähtsust rõhutava laulu „Emakeel“. Lisaks esinesid aktusel Ardu segarühm Marulised, ansambel Üllatus ning kooli 1. klassi lapsed.

Kuna Ardu kool on esimene koolimaja, mis avati taasiseseisvunud Eestis 1991. aastal, meenutati aktusel ka koolimaja ajalugu ja selle 35. aastapäeva peatset saabumist.

42 aastat Ardu lasteaias õpetajana töötanud Helvi Kikasele anti vabariigi aastapäeval üle Kose valla tännukiri, lisaks tunnustati veel

21 kogukonda panustanud inimest.

Õhtu jätkus aruteluga Eesti sümbolite ja väärtuste üle, meenutati laulupeo ja rahvusvärvide tähtsust, toodi esile eestlastele omaseid kohanimi ning rõhutati raamatute rolli meie kultuuris.

Pakutavad suupisted valmistati Ardu noortekeskuse noored Krestina Valdma juhendamisel, lavakaunistuseks olnud rukkililled olid Ardu laste ühistöö. ↓

MAARJA UDDE
Kose valla Ardu piirkonna kultuuri- ja kogukonnaspetsialist

Kõue mõisas jagati aiandustarkusi

Sõbrapäeval ehk 14. veebruaril jagasid puuviljanduse õpetajad Sirje Tooding ja Jaan Kivistik ning aiandusagronoom Margus Karro Kõue mõisas huvilistele näpunäiteid kevadise pookimistöe kohta.

Reedene päev kulus töötavate harjutamisele, kuidas ühendada aiast toodud eri jämedusega oksid paljude pookimisviiside abil ja ühenduskohti tugevasti siduda.

Laupäeval kasutati neid viise elustaimedel. Kaasa oli toodud peeneid ning jämedaid aastaseid õuna- ja ploompuid, nn pookealuseid. Neile võis iga osaleja pookida õpetajate pakutud sortide seast just temale meeldivad. Valmistööd sai igaks kaasa võtta, et need kodus istikuks kasvatada. Sirje Tooding oli oma puu-

Sirje Tooding ja Margus Karro praktikat läbi viimas.

FOTO: MIRJE TAMMARU

koolist toonud ühe „Tiina“ nõuistiku, mis võiks sobida mitme sordiga õunapuudele ehk perepuudele vastupidava tüve moodustamiseks. See poogiti lõputööna ühiselt ümber perepuuks.

Juhendajad olid kaasa võtnud oma viimaseid raamatuid. Neile, kes Karel Čapeki „Aedniku aastat“ hindavad, võib meeldida

ka Sirje Toodingu „Kiiksuga puuviljandus“. See sai alguse tema viguriga tušijoonistest, millele autor lisas nii asjalikku selgitavat teksti kui ka lõbusaid lugusid aastakümnete pikkuse aednikutöö kogemustest. Neid esitas ta sellegi õpetuse sekka, nagu Jaangi oma luulet ja laule. ↓

A. SEPTEMBER

Kevade tulekuga muutuvad teeolud petlikuks

Talve lõpp ja kevade algus toovad endaga kaasa muutusi mitte ainult looduses, vaid ka meie igapäevaelus, kus tuleb arvestada mitmesuguste turvalisuse küsimustega.

Olgu tegu kodude kaitsmisega või kevadiste teeoludega – igaühel on oma osa, et tagada meie kogukondade turvalisus ja heaolu.

Vargus võib tabada igäht

Vargus on probleem, mis võib tabada igäht. Seetõttu on kodu turvalisus üks tähtsaimaid teemasid, millele tähelepanu pöörata. Isegi kui meie naabruskond tundub rahulik ja turvaline, ei tähenda see, et vargus ei võiks tabada. Kodude kaitsmiseks on palju lihtsaid, kuid tõhusaid samme, mida igäüks saab astuda. Esiteks lihtne ja sageli alahinnatud tegevus on tagada, et kõik aknad ja ukse oleksid alati korralikult lukustatud. Kui pereliikmed on kodust ära, tuleb eriti hoolikalt kontrollida, et kodu oleks turvaliselt suletud. Samuti aitab koduümbruse valgustus hoida kurjategijaid eemal.

Üks tõhusamaid viise kodu kaitsmiseks on paigaldada turvakaamerad. Kaamerad ei paku mitte ainult visuaalset jälgimist, vaid ka olulist

ennetavat mõju – kurjategijad mõistavad, et kaamera all tegutsemine võib viia nende tuvastamiseni ja hilisema vastutusele võtmiseni. Kaamerad annavad turvalisuse tunnet mitte ainult pereliikmetele, vaid ka naabritele, kes teavad, et piirkonnas on pidev valvsus. Lisaks sellele salvestavad kaamerad väärtuslikku tõendusmaterjali võimalike kuritegude korral.

Kuna vargused ei toimu ainult üksikisiku tasandil, on oluline, et kogukond oleks üksteisele toeks. Naabrivälvesüsteem ja omavaheline suhtlus aitavad luua turvalisema elukeskkonna. Kui keegi märkab kahtlast tegevust, tuleb sellest teada anda kas naabritele või politseile. Hoides üheskoos silma peal kahtlastel tegudel, suudame luua turvalisema ja rahuliku keskkonna.

Kevadised teeolud on ettearvamatud

Kuigi kevad toob kaasa sooja ja päikese, ei tähenda see, et teeolud oleksid alati ohutud. Kevadel on sageli ettearvamatud teeolud – öösel võib temperatuur langeda nulli ümber, mis muudab tee äärde või kõnniteele kogunenud vee jääks. Eriti hommikuti ja hilisõhtuti võivad teeolud olla libedad, mistõttu autojuhtide ja jalakäijate ettevaatlikkus on hädavajalik. Kevade saabudes võivad teeolud muutuda kiiresti ohtlikuks, mistõttu on oluline kohandada kiirus vastavalt tee seisundile ja nähtavusele. Jalakäijad peaksid samuti arvestama kevadise libedusega, olles liikudes ettevaatlikud, eriti kui tee on kaetud jää või veega.

Ka kevadel on oluline kanda helkurit – see vajadus ei kao sugugi talvega. Kuigi päevad pikenevad ja valgus muutub tugevamaks, on kevadel hommikud ja õhtud sageli veel pimedad või hämarad. Helkur aitab jalakäijatel olla nähtavad ka halva nähtavuse korral, eriti maanteedel ja kitsastel teedel. Eriti oluline on see linnaäärsetes piirkondades, kus autojuhid võivad olla harjunud valgemate teeoludega, kuid mis on jalakäijatele endiselt ohtlikud. Helkuri kandmine on lihtne ja tõhus viis, kuidas suurendada oma turvalisust ning vältida õnnetusi kevadistes teeoludes.

Telefonipettused kestavad edasi ka sooja ilmaga

Oluline on märkida ka teadlikkust telefoni teel levivate pettuste kohta. Petturid võivad helistada ja end esitleda ametnikena, nõudes raha või isikuandmeid. Kõige tähtsam on mees pidada, et ametlikud asutused ei küsi telefoni teel isiklikke andmeid ega rahaülekandeid. Kui miski tundub kahtlane, on alati parem lõpetada kõne ja helistada tagasi kodulehelt leitavale ametnikule numbrile. Pettuste vältimiseks tuleb olla ettevaatlik ja mitte jagada oma andmeid tundmatute kõnede puhul.

Igäüks saab teha oma osa, et vältida riske ja tagada, et meie pered ja naabrid saaksid elada turvalises keskkonnas. Ühised pingutused, teadlikkus ja ettevaatlikkus loovad kindlama ja turvalisema elu kõigile. ↓

EGNE LII SOESOO
piirkonnapolitseinik

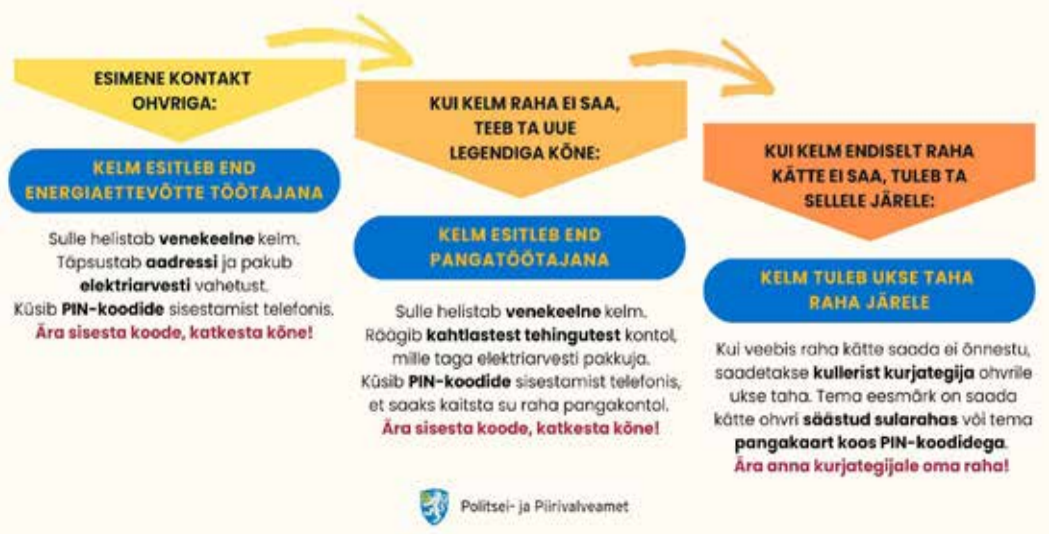
KOHALIK STATISTIKA

111 juhtumit, sealhulgas

- 66 liiklusrikkumist,
- 4 lähisuhtevägivalda juhtumit,
- 3 kuriteadet.

KOLMEASTMELINE KELMUSKEEM

KUI KURJATEGIJA EI SAA ESIMISE KÕNEGA RAHA KÄTTE, TEEB TA UUE LEGENDIGA KÕNE VÕI TULEB UKSE TAHA RAHA JÄRELE

MIKSTEATER
PÖIALPOISS NILS KARLSSON
 ASTRID LINDGREN

Tõlkija **ÜLLE KIVET**
 Dramaturg-lavastaja **KAIDO RANNIK**
 Kunstnik **TRIIN SIMSON**
 Muusikaline kujundaja **ANDRES VAGO**
 Valguskunstnik **MARTIN MEELANDI**
 Osades **KRISTO TOOTS** ja **MART TOOME**

KOSE KULTUURIKESKUS

7. märtsil kell 11

Pilet 15 eur
www.miksteater.ee

“KIRJARIDADEKS SAANUD TUNDED”
 ARMASTUSTURJAD ELUST ENESEST

RAE RAHVATEATER

LAVALE **AMME PÄRN**
 LAVASTAJA **KALEV PÄRN**

12. märtsil kell 19:00
 ARDU KOOLI AULA
 PILET 5€/8€

kultuur.rae.ee

ARDU ALEVİKUSELTS KUTSUB

18+ **Video-
DISCO** 80's 90's 2000's

ARDU KOOLI AULAS

15. MÄRTS 2025 19.00
 PILET: 7.-

VDJ: ERKKI VADI

**OTSI VÄLJA OMA
VINGED
RETRORIIDED**

STILSEIMATE VALIMINE
 AUHINNAD
 MÄNGUD BAAR

RAKVERELVIL

Steven Moffat

ETTEVAATUST, ÖNN!

Tapvalt naljakas komöödia

Osades
 Anneli Rähkema
 Tarvo Sõmer
 Liisa Albel
 Märten Matsu
 Peeter Räsus
 Elar Vahter
 Laura Niits

Lavastaja **Peeter Raudsepp**
 Kunstnik **Karmo Mende**
 Valguskujundaja **Roomet Villuu**
 Tõlkija **Triin Toel**

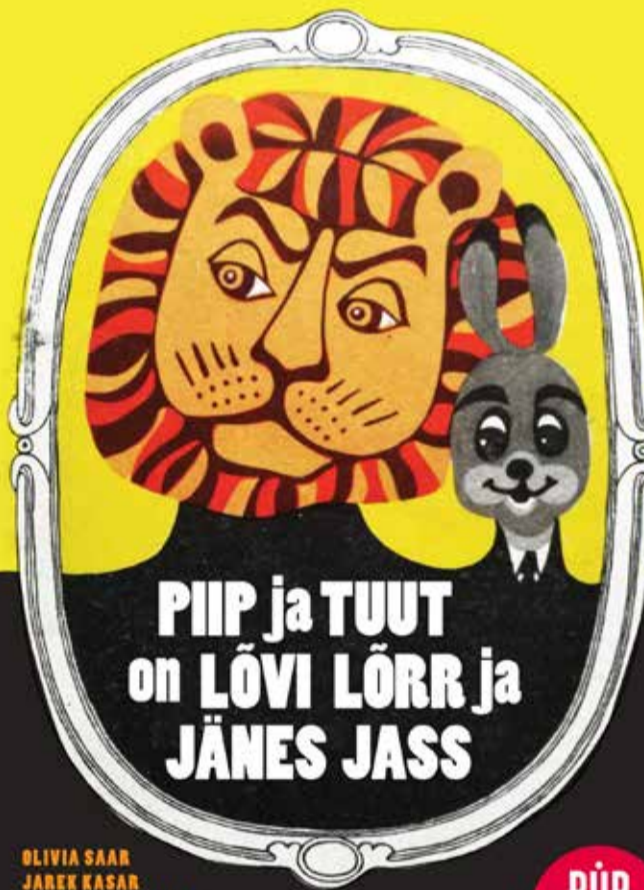
K, 14. mail kell 19
 Kose kultuurikeskuses

rakvereteater.ee

**PIIP ja TUUT
on LÕVI LÖRR ja
JÄNES JASS**

OLIVIA SAAR
 JAREK KASAR
 JAANUS LAAGRIKÜLL
 NAIDE MÄNNAMAE
 TOOMAS TROSS

1. aprillil kell 11.00
 Kose kultuurikeskus
piipjatuut.ee/osta-pilet

**PIIP
TUI**

SALME KULTUURIKESKUS
 TALLINNA LINNATEATER
 LINNATEATER.EE

**S U U R
VEEUPUTUS**

Lavastaja **Priit Võigemast**

Kunstnik **Kairi Mändla**

**Vanemlik
süütunne
ja enesehoid**

Kose-Uuemõisa
 Külakeskuses
 18. märtsil kell 18.00
 Pilet 15 eurot via
Piletimaalilm.com
 või skänni
 seda QR-koodi

KUTSUME KÜLLA

Eesti Raamat 500 - muusikas

Kose Kultuurikeskuses 3. aprillil kell 18.00

Esinevad Kose Huvikooli õpilased ja õpetajad
 kaasatõevad Kose Gümnaasiumi õpilased ja Kose Raamatukogu

PALJU ÕNNE

94
ENDEL LOIK

93
ÜLO-EDUARD LEMBERG
VIRVE BETLEM

91
ILMI-ARMILDE SAAREMÄE

90
MEIDA SEPP

85
ALDONA GENOVAITE
DUBENSKAJA
LINDA TURMANN
MAIE AEDVER
LAINE EVART
PILVI KASKLA
HAIMI SIIMUMÄ

80
BRUNO NOKKUR
ARVED AUN
TOIVO LUSTI
JULIA PÄRTELPOEG
NATALJA KOORITS

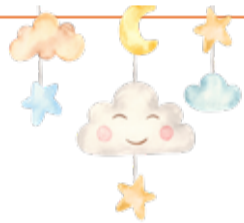
75
ANDRES TRILLJÄRV
MAIE LÜTT
ASTRID OJASOON

70
VAINI END
VELLO BURK
EDUARD PUHK
KALEV HELŠTEIN
ALEKSEI ŽEREBJATEV
IRLANDE PUURVEE
MAIE KUUSEOJA
ASTRIDA TISLER
KARIN VÄLJARI

Armas sünnipäevalaps! Kui sa ei soovi enda tähtpäeva avaldamist valla ajalehes, anna palun sellest vallavalitsusele teada telefonil 512 4206.

SÜNDIS

ROBIN KÜTT

MÄRTS

E	T	K	N	R	L	P
31					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

APRILL

E	T	K	N	R	L	P
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13

Treening kell 10.00–20.00 Laskevõistlus kell 9.00–21.00

Kose-Risti laskepaika haldab Kose-Risti Spordi- ja Vabaaja keskus MTÜ. Vastutaja: Toomas Kutsar. Telefon 501 8294, e-post kosesvk@gmail.com.

Teatri Must Ja Am luuleetendus "Anna Haava 160"

Reedel, 21. märtsil kell 18.00 Kose raamatukogus.

Tähistame raamatukogu sünnipäeva ja rahvusvahelist luulepäeva!

Tasuta!

KULTUURIKOHVIK

Pühapäeval, 30. märtsil kell 17.00 Ravila Mõisas

Magnus Kittask "Näotu lugu"

Fotonäituse avamine Ravila Mõisas 30.03 kell 17.00

Näitus jääb mõisa seintele kuni 31.05.2025

Kõik on oodatud! Üritus on tasuta

JÄÄDAVALT LAHKUSID

UUNO NIINE
HEINO MAISTE
KALLE NIIDUKIVI
REIN LAUSMAA
RODION SMELJANETS
ALLI PRIKS

Kallid Andres ja Rebeca peredega

Sügav kaastunne lähedase kaotuse puhul

AS Lõuna-Eesti Hooldekeskuse pere

Elu on kui tundmatu tee, iial ei tea, millal lõpeb see...

Avaldame sügavat kaastunnet endisele klassijuhatajale Ene Mitile kalli elukaaslase

ENDELI kaotuse puhul

Prægused 11. klassi lapsed ja lapsevanemad

Avaldame sügavat kaastunnet Piret Aavikule kalli

EMA lahkumise puhul.

Urve ja Katrin

Mälestame seltsi liiget

KAREL KUUSMANNI ja avaldame kaastunnet lähedastele.

MTÜ Viskla Külaarendamise Selts

Mälestame Viskla küla elanikku ja seltsi liiget

REIN LAUSMAAD ja avaldame kaastunnet lähedastele.

MTÜ Viskla Külaarendamise Selts

Üks tee sai lõpuni käidud, üks süda on vaikinud.

Südamlik kaastunne Enele kalli õe

AINO PRAAKLI surma puhul

Seltsing Sügisrõõm

Avaldame kaastunnet omastele

PEETER PALMETS lahkumise puhul.

Sõbrad ja tuttavad Kaido, Argo ja Aleks

Südamlik kaastunne Milvile abikaasa

PEETER PALMETS surma puhul.

Majanaabrid

Mälestame

UUNO NIINET ja avaldame kaastunnet poegadele peredega kalli isa kaotuse puhul.

Tiia, Ants, Signe, Maie.

Avaldame kaastunnet Karin ja Priit Palmetsa perekondadele

PEETER PALMETS kaotuse puhul.

Pika ja Kodu tänava naabrid

Südamlik kaastunne Enele oma kalli

ENDELI surma puhul.

Kose gümnaasiumi algklasside pere

Tunneme südamest kaasa Milvile lastega abikaasa ja isa

PEETER PALMETS lahkumise puhul.

KÜ Kuusiku 23

Südamlik kaastunne Deevisele ja Rainysole peredega kalli isa, vanaisa ja äia

UUNO NIINE surma puhul.

Perekond Teras ja Uusmaa

Avaldame kaastunnet Deevisele ja Rainysole peredega kalli

UUNO NIINE lahkumise puhul.

KÜ Ravila tee 6

Avaldame sügavat kaastunnet endisele õpetajale Silvi Rootsule kalli

POJA kaotuse puhul.

Kose Gümnaasiumi koolipere

Südamlik kaastunne Leilile kalli

VENNA lahkumise puhul.

KÜ Välja tn 3

Südamlik kaastunne Kristelile ja Kätlinile peredega kalli venna

KAREL KUUSMANNI kaotuse puhul.

Kolleegid Kose valla sotsiaalosalokonnast, Kose Sotsiaalkeskusest

Avaldame sügavat kaastunnet Kristelile ja Kätlinile peredega venna

KAREL KUUSMANNI kaotuse puhul.

Kolleegid Kose Vallavalitsusest

Mälestame meie seast lahkunud

LILIAN SAAR Avaldame sügavat kaastunnet lähedastele Kanavere küla elanikud

Südamlik kaastunne Mailale ja tema perele

VENNA kaotuse puhul.

Kose kultuurikeskuse töötajad

Mälestame meie seast lahkunud

ANDRE TAMMESALU Avaldame sügavat kaastunnet lähedastele Kanavere küla elanikud

Üks tee sai lõpuni käidud, üks süda on vaikinud.

Südamlik kaastunne Leilile kalli

VENNA kaotuse puhul.

Seltsing Sügisrõõm

f MM2 EHITUS

EHITUSTEENUSED

Kvaliteetsed ehitus-, renoveerimis- ja kaevetööd Harjumaal.

- ✓ Vundamentide ehitus
- ✓ Kaeve- ja haljastustööd
- ✓ Tänavakivide paigaldus
- ✓ Üldehitus ja renoveerimine

Küsi lisa 56 49 44 49

mm2ehitus@gmail.com

KIILI BETOON Trepilaadid ja paigaldus
Betoontooted aeda ja linnaruumi

www.kiilibetoon.ee
+372 672 5591
f kiilibetoon.ee
i kiilibetoon

LANDEKER OÜ
tel 511 0415
517 9866
info@landeker.ee
www.landeker.ee

**OSTAME
PÕLLU- JA METSAMAAD**

Hind kuni 15000 eurot/ha,
ka läbi raiutud ja hüpoteebiga.
Ettemaksuvõimalus, kiire tehing.

VOTEX
house

Selle reklaamiga täishinnaga kaup -10%

L, 15.03 Kose keskplatsil kl 9-15.00
Votex House puuvillase ja satiinist voodipesu **SUURMÜÜK!**

www.votex.ee

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

11. aprillil alates kella 10.00
KOSE KULTUURIKESKUSES
Etteregistreerimine (kell 9-15)
telefonil 5323 2454

- *kuivasilmatest
- *silmarõhu mõõtmine
- *optilised päikeseprillid

Silmade kontroll 20€, prilliootjale TASUTA!

E-R 8-17.00 Vahtra 19, Kose
Tel: 6756333, 5188220

**UUS! 3D SILDADE
REGULEERIMINE**

- Autode hooldus ja remont, diagnostika.
- Rehvitööd.
- Autode, busside, veoautode kere- ja värvitööd.

**Vanametalli
KOKKUOST**
ALATI HEAD HINNAD

0689 9498
BETOONI 7A TALLINN
www.tolmets.ee

PUKSIIRTEENUS

Võimalus vedada
2 autot korraga,
pisiremont, käivitusabi,
rehvide pumpamine.

Tel 58 961 728
e-post: orupuksiir@gmail.com

f Oru puksiir

**KES
TEEB
KAEVU?**

Lühikesed järjekorrad, kiire teenindus!

- maasoojuskaevude puurimine
- puurkaevude puurimine ja puhastamine
- süvaveepumpade ja septikute paigaldus
- vee- ja kanalisesioonitööd

504 2999, 508 9848
www.baltipuurkaev.ee

AKTSIASELTS
K.U.MELL

MÜÜB
LIIVA
KRUUSA
KILLUSTIKKU
SÕELUTUD MULDA

Transpordivõimalus
Täpsemalt
telefonil 5648 3838
ja kodulehel
www.mell.ee

Pargi 9, Kose alevikus
E-R 9-18
L 9-16

KOSE
ehituskau

- kasvuturbad, mullad, väetised, kile
- värvid, lakid, vahud, aerosoolid, silikoonid
- kuivsegud, pahtlid,
- aia- jm tööriistad
- kipsplaadid, vineer, OSB
- metallkarkass
- kaablid, elektritarvikud
- nurgikud, kinnitusvahendid
- prussid, laud, liistud
- el tööriistad, kodumasinad
- boilerid, san. tehnika, toruliitmikud, torud
- Airok gaasid jne!

Tel 6756 440
kosekauplus@gmail.com
www.kosekauplus.ee

Forsius
Matusebüro

Me ei saa leevendada teie kaotusevalu, kuid me saame muuta matusetalituse kauniks ja väärikaks.

HAUA-, URNI- JA TUHASTAMIS-
MATUSED ÜLE EESTI

ÕÖPÄEVARINGNE LAHKUNU TRANSPORT

Tartu mnt 52
Tallinn
www.forsius.ee

telefon 56 272 222 (24h)

Glassense

Glassense on suurim klaaspaketite, fassaadide ja interjööri klaaslahendusi pakkuva tootja Baltikumis ja Põhjamaades. Professionaalsus ja rahvusvaheline oskusteave on meie edu määravateks tugevusteks. Oma laia ulatusliku tootevaliku ja pakutavate erilahendustega oleme kindlustanud endale turu juhtiva positsiooni.

VASTUTUSTUNDLIKU
ETTEVÕTLUSE INDEKS
HÕBETASE 2024

Tule liitu meie tiimiga.

TOOTMISTÖÖLINE

Sind ootab põnev ja tehnoloogiliselt arenev klaasimaailm.
Ühinedes meie tiimiga, panustad energiatõhusamate hoonete loomisesse.

**Miks liituda
meie tiimiga?**

- 1 Sind ootab kaasaegne töökeskkond ja arendav töö, sul on võimalus meie juures õppida uusi oskuseid
- 2 Hoolime sinu tervisest, pakume tervisekindlustust või sporditoetust
- 3 Töö on lihtne ja varasema kogemuse puudumine ei ole takistuseks, pakume väljaõpet kohapeal

4 Motiveeriv töötas – sul on võimalik sissetulekut mõjutada oma oskuste suurenemisega.

5 Pakume transpordivõimalust tööle saamiseks.

6 Peame meele tööjuubeleid, korraldame ühisüritusi ja pakume lisaks veel mitmeid liisühuseid

7 Pakume täiendavalt lisapuhkust talvel

**Sobid hästi
meie tiimi, kui**

- Oled täpne ja kohusetundlik
- Soovid õppida uusi oskuseid
- Sulle sobib vahetustega töö

**Kandideerimiseks
saada oma CV**

personal@glassense.com

Lisainfo: 5331 1921

Aadress: Kolu küla, Kose vald

**Glassense Kolu tehas – tule ja avasta
põnevad töövõimalused oma kodukandis!**

Kose valla Kolu küla südames asub ettevõtte, mis ei loo ainult klaaslahendusi, vaid loob ka tulevikku. Glassense on ettevõtte, mis pakub hoonetele klaasi täislahendusi ning keskendub energiasäästlike ja keskkonnasõbralike klaasilahenduste tootmisele nii fassaadide kui akende jaoks. See tähendab, et siin, meie oma koduvallas, toodetakse klaaspakette, mis parandavad hoonete soojapidavust ja sisekliimat – aidates kaasa energiasäästlikumale tulevikule – ja seda üle terve Euroopa.

Kolu tehas on Baltikumi ja Põhjamaade kõige võimekam tehas klaasfassaadi pakettide ja muude erilahenduste tootmiseks. Valdav enamus Kolu tehase toodangust läheb ekspordiks: Põhjamaadesse, Inglismaale, Iirimaa, Saksamaale, Hollandisse, Belgiasse, Šveitsi, Austriasse ja Prantsusmaale. Meie toodangut kasutatakse peamiselt suuremate ja keerulisemate klaas-hoonete fassaadides ning olene aastakümnete jooksul tootnud fassaadidele väga paljudele tuntud hoonetele üle Euroopa.

Tule tööle ja kujunda tulevikku!

Glassense Kolu tehases on töökohad loodud inimestele, kes otsivad stabiilset tööd, väärtustavad meeskonnatööd ja soovivad panustada keskkonnasäästlikkusesse. Seoses töömahu suurenemisega otsime uusi **tublisid töökaaslasi**, kes soovivad meiega koos kasvada ja areneda.

Meie juures ei ole oluline, kas Sul on varasem kogemus tootmisseadmetega töötamisel – oluline on tahe õppida ja areneda. Glassense pakub põhjalikku väljaõpet kogunud juhendajate käe all, seega saad julgelt proovida midagi uut ja õppida samm-sammult oma ala spetsialistiks. Veelgi enam – koos oskustega kasvab ka töötasu! Meie kolleeg Martin „Minu jaoks on minu töö mitmekülgne ja meie ettevõttes teeb töötamise eriliseks hea tööõhkkond, toredad kolleegid,

stabiilsus ja turvatunne. Samuti väärtustan teadmist, et vajadusel saan alati abi ja tuge.”

Miks valida töö Glassenses?

Glassense hoolib oma töötajatest, meie töökultuuri iseloomustab:

- **Hea töökeskkond ja tööohutus:** Panustame töötingimuste ja tööohutuse pidevasse parendamisesse.

- **Toetavad juhid ja meeskonnatöö:** Oleme viimastel aastatel aktiivselt arendanud oma juhte, et pakkuda töötajatele tugevat (selle sõna asemel tahaks midagi muud) ja motiveerivat juhtimist.

- **Mitmekülgne motivatsioonipakett:** Toetame töötajate tervist, pakume lisapuhkust talvel ja tunnustame pikaajalisi töötajaid.

- **Kaasamine ja areng:** Kuulame oma töötajaid ja kaasame neid nii töökeskkonna parandamisesse parendamisesse kui ka igapäeva töökorralduse kujundamisesse.

Viimane pühendumusuuring kinnitas, et meie töötajad hindavad Glassenses töötamise juures tööd mitmekesisust, hoolivat töökeskkonda ja ettevõtte pidevat arengut. Glassense on tunnustatud Vastutustundliku ettevõtluse foorumi poolt hõbetasemega – see on märk sellest, et hoolime oma töötajatest ja keskkonnast.

Tule ja veendu ise!

Maikuu ootame Kose valla ja ümbruskonna elanikke meie tehasesse tutvuma kaasaegse tootmiskeskkonnaga. See on suurepärane võimalus näha, kuidas meie tooted valmivad, ja avastada, milliseid lahendusi pakume. Jälgi infot ja tule kohale – võib-olla ootab just siin sind uus töövõimalus! Sündmus on avatud kõigile ning sobib kogu perele.

ERAKUULUTUSED

MÜÜK

► Müüa garaažiüksed, suured ja väikesed. Lisaks rulluksed ja suured voldikud. Müük, remont, automaatika, paigaldus. Tel 5698 0540, Wiru Uks Tallinn OÜ, www.wu.ee

► Nr.1 kütteleadu Eestis. Küttepuid, pellet, brikket. Müük ja transport üle Eesti. Tel 520 0093, www.puu24.ee

► Müüa saetud ja lõhutud küttepuid pikkusega 30–60 cm. Pakkuda ka võrkkotis kuivi küttepuid tootmisjätk. Kojuvedu. Võtame tellimusi vastu iga päev. Tel 522 7345, marek406@gmail.com

► Müüa lõhutud kuivad ja toored küttepuid kohaletoomisega. Uus: kuivad küttepuid 50 l võrkkotis, 30 cm lepp, sanglepp, kask, saar. Info ja tellimine tel 509 9598, www.pakhalupuu.ee või pakhalupuu@gmail.com

► Müüa soodsalt kuivi kütteklotse,

kuiva leppa ja kaska 40l võrkkottides. Vedu tasuta! Tel 5638 0516

► Tehnika müük-ost, www.tomrent.ee

► Aia- ja metsatehnika hooldus ja remont (mootorsaad, trimmerid, murutraktorid jms.)

Tel 504 9838, Vötikmetsa OÜ

► Kütteleadu24.ee – puit- ja turbabrikett alates 210 €, pellet, kivisüsi, klotsid al 2.50 €. Vedu üle Eesti.

Tel 506 8501, www.tomrent.ee

► Müüa 1-toaline kõigi mugavustega möbleeritud korter Vahtra tn, Kosel. Rohkem infot: 514 6499

► Müüa lõhutud küttepuid 30–50 cm, koos kohaletoomisega, samuti puud võrkkottides. Tel 518 3927, tamps222@gmail.com

► Müüa soodsalt kolmemeetrise küttepuid, kliendi soovil puude eri liigid (lepp, sanglepp, kask)

Tel 5614 9448

► Müüa toorest küttepuid: valge lepp, sanglepp, kask, metsakuiv

okaspuu. Kojuvedu tasuta alates kümnest ruumist. Lääne Saamees OÜ, tellimuste vastuvõtmine tel 5697 5216

► Teisaldatavate alumiiniumist katuseredelite valmistamine ja müük. Töötasapinnad redelile.

Tel 503 8628, katuseredel24.ee

OST

► Soovin osta korteri või maja-osa, võib vajada remonti. Tel 506 2068

► Igas seisus autode kokkust ja ARK-ist kustutamine. Pakkuda võib nii sõitvaid, kalleid kui ka romusid. Tallinn ja lähiumbrus kuni 100 km. Tel 5823 8310

► Ostame Teie remontivajava, rikkega või avariilise sõiduki! Kustutame arvelt, tasume kohapeal sularahas ja äravedu treileriga! Kõik pakkumised oodatud. Tel 5552 2223

► Ostan parima hinnaga kasu-

tult seisma jäänud sõidukeid. Toimivaid, avariilisi, riketega ja lihtsalt seisvaid. Auto vormistan kohapeal kohe Teie nimelt ära. Järele tulen puksiiriga, tasun sularahas. Pakkumisi ootan tel 5618 8671 või seisevauto@gmail.com

► Ostan kasutusea jäänud sõiduauto või kaubiku, võib olla remonti vajav. Pakkuda võib ka Vene autot. Kiire tehing, arvelt mahavõtmine ja vormistamine! Tel 5365 4085, skampus@online.ee

► Ostan kõiki Toyota marki sõidukeid. Tel 5896 1576

► Autode kokkust. Sõidukorras ja remontivajavad. Parimad hinnad. Tel 5626 3993

► Ostan nostalgilisi nõusid, serviise, värvilisi pokaale, karpides söögiriis-tasid, ehteid. Samuti ostan nahast karpe, seinapilte, kujusid, graafikat jne. Erinevate retro esemete ja kolicimisjäakide ost! Tulen kohale, raha kohe kätte! Tel 5356 0761 Liina

► Ostan vene kellasid ja helitehnikat (ei pea olema töökorras) rinna-

märke, münte ning muud vanavara. Tel 5872 5458

► Raamatute ja mitmesuguse vanavara (fotod, postkaardid, margid, mündid, mänguasjad, suveniirid, tarbeesemed jne) ost. Tel 514 0618, Andres

► Soovin osta 2-toalist korterit Kosel. Korteri peaks paiknema 1. korral. Sobib nii renoveeritud kui remonti vajav. Tel 5349 1403, Mart

► Ostan vanaaegseid jalgrattaid, sääreväristajaid, nende raame ja muid osi. Ostan Vene autode/mootorrattaste osi. Tel 510 2349

TEENUS

► Lume- ja jäätörje katustelt. Katuste, fassaadide ja tänavakivide pesu. Veerenide puhastus, vahetame veerenne ja paigaldame katuseredeleid. Töökogemus 14 aastat. Tel 5638 8994, kpekatuspesu.ee

► Elekritööde terviklahendused: projekteerimine, paigaldamine ja hooldus. Energiakulude audit ja nõustamine, sise- ja välielektritööd, elektriautode laadi-

jad, valgustus- ja nutikodu lahendused, tänavavalgustus. Tel 5315 2851, elektritood@gmail.com

► Eramute ja kortermajade fassaadide rekonstrueerimine, soojustamine, krohvimine, pesemine, värvimine ja ülddehitudöö. Aitame leida parima lahenduse! Tel 5647 4077, info@eurolaster.ee

► Korstnapühkimine nõuetekohase aktiga, küttekollete remont. Korstende, ahjude, pliitide, kaminat ehitus ja remont. Tööd teostavad kutsetunnistusega pottsepp ja korstnapühkija.

Korstnapühkija tel 5372 4993, pottsepp tel 5648 2818

► Ohtlike puude langetamine. Tel 5663 2968

► Pakun hekkide, pöösaste ja õunapuude hooldusloikuse teenust. Soovi korral ka peenarde hooldust. Helista ja küsi lisa tel 5397 7347

► Pakun muruniitmise ja trimmerdamise teenust. Kevadel ja sügisel ka lehekoristust. Helista ja küsi lisa tel 5399 3595

21.04 - 5.05 on avatud Ida-Harju Koostöökoja piirkonna LEADER taotlusvoor

Meede 2 - Kohapealse ettevõtluse soodustamine
Meetme maht 202 286 €, toetuse määr kuni 50%
PS! Sügisel avanevad ka teised meetmed

Taotlemine toimub läbi e-PRIA keskkonna
Täpsem info ja taotlemise tingimused
Ida-Harju Koostöökoja koduleheküljel

www.idaharju.ee info@idaharju.ee 56945872

Ida-Harju
KOOSTÖÖKODA

Kaasrahastanud Euroopa Liit

7.04 - 21.04 on avatud Ida-Harju Koostöökoja piirkonna ESF+ taotlusvoor

Sotsiaalse kaasatuse tugevdamine
Meetme maht 66 319 €, toetuse määr 100%
Sihtrühm erivajadustega inimesed 16+ ja vanemaealised 55+

Taotluste esitamine toimub
elektroniliselt SPOKU keskkonnas

www.idaharju.ee info@idaharju.ee 56945872

Ida-Harju
KOOSTÖÖKODA

Kaasrahastanud Euroopa Liit

Eesti
tuleviku heaks

Rendime jäätmekonteinereid!

WWW.VEOMEISTER.EE

5511120

REINPAUL

**OSTAME KASVAVAT ja
LADUSTATUD VÕSA**

Raiume võsast puhtaks
kraavid, tee- ja põlluääred,
lepikud, haavikud jne.

Info tel 5593 3899, kaido@reinpaul.ee
www.reinpaul.ee

Investeeri tulevikku – OSTA endale
LAOBOKS Mõigu Tehnopargis!

Laod/bürood suurusega 28m² - 230 m²

- Hea ASUKOHT
- KVALITEETNE ehitus
- OPTIMAALSE suurusega 28m² - 230 m²

- RENDITULU teenimise võimalus (6-7% tootlus)
- Vara VÄÄRTUSE KASV

LÄBIMÕELDUD INVESTEERING
KINNISVARASSE ON KASUMLIK - osta
endale isiklik laoboks!

www.helgilaod.ee info@helgilaod.ee tel. 501 5546